

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

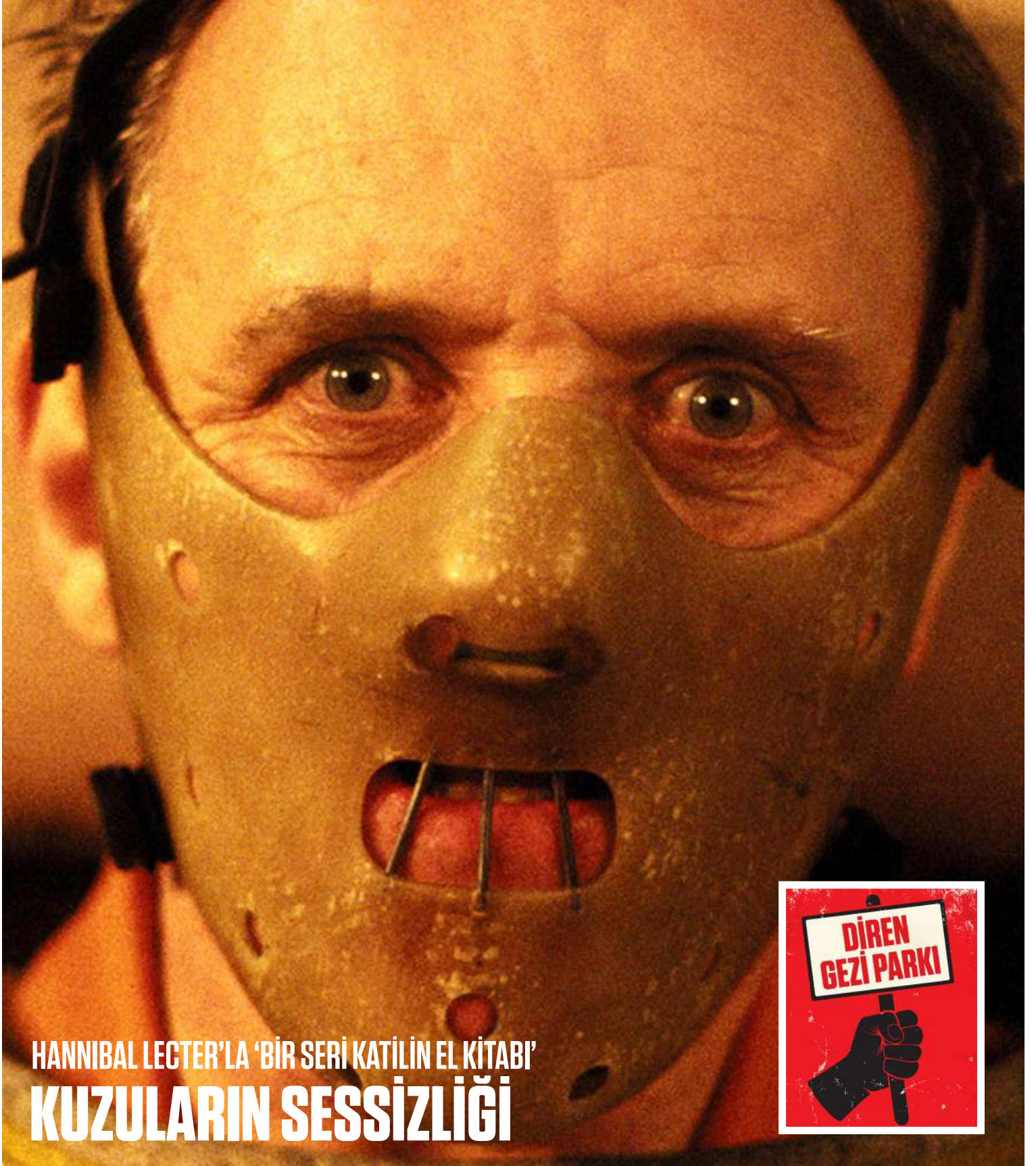
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

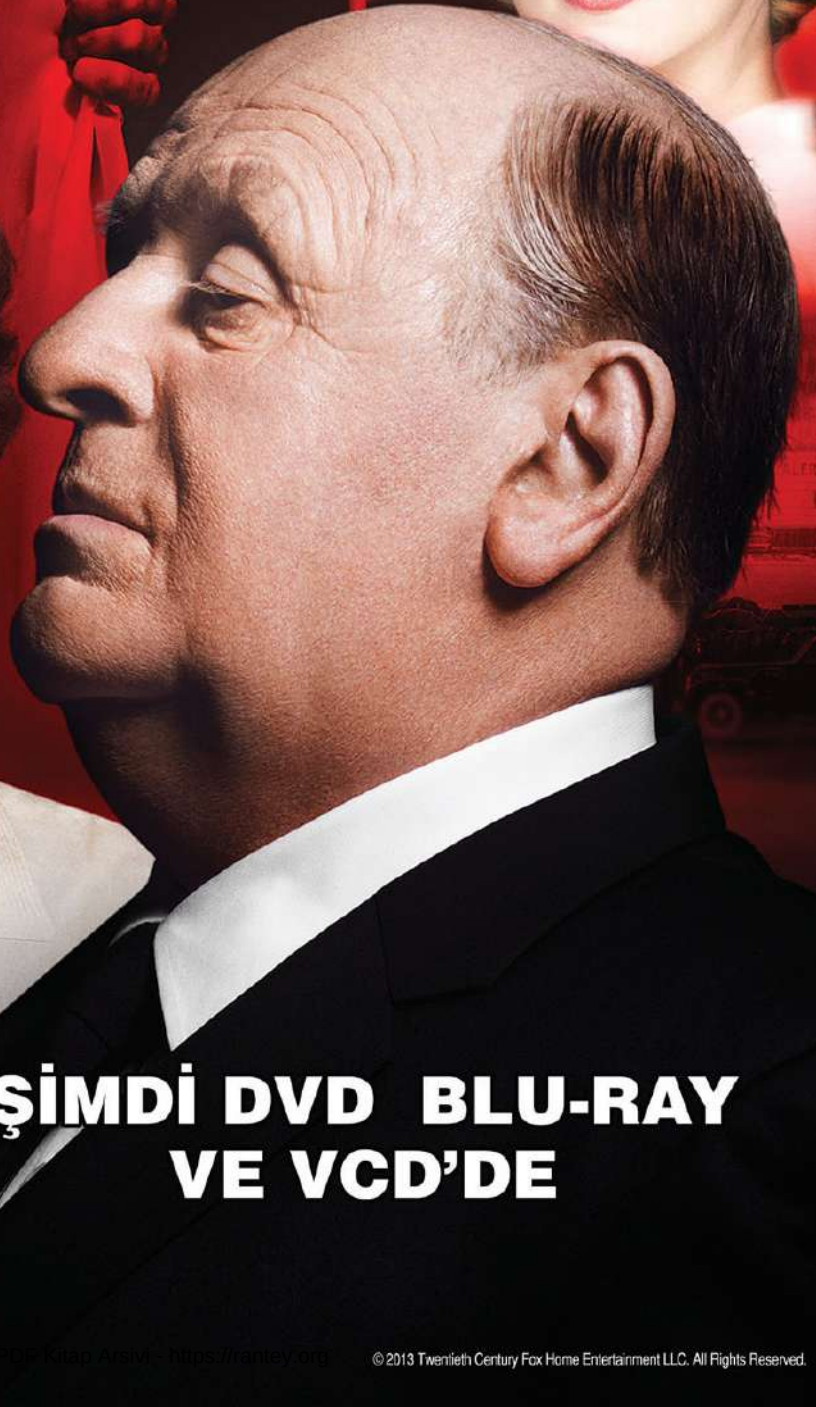

HANNIBAL LECTER'LA 'BİR SERİ KATİLİN EL KİTABI'
KUZULARIN SESSİZLİĞİ

ANTHONY HOPKINS HELEN MIRREN SCARLETT JOHANSSON
TONI COLLETTE DANNY HUSTON JESSICA BIEL JAMES D'ARCY

HITCHCOCK

ŞİMDİ DVD BLU-RAY
VE VCD'DE

'TAXIM RIM'

YILLARCA DENİZİN DERİNLİKLERİNDE UYKUYA YATMIŞ HALDE BEKLEYEN VE UYGUN ORTAM OLUŞTUĞUNDA ORTAYA ÇIKARAK, İNSANLARA SALDIRMAYA BAŞLAYAN DEV CANAVARLAR... KING KONG VEYA GODZILLA'NIN BİLE YANINDA UFAK KALACAĞI BU MUAZZAM

büyükteki 'uzaylı' yaratıklar, çoluk-çocuk, genç-yaşlı, kadın-erkek ayırt etmeden herkese acımasızca saldırmakta. Onlara 'Kaiju' deniyor. Japonca'da 'dev, tuhaf yaratık' anlamına gelen bir sözcük.

Suyun içinden çıkıp şehirlere dalarak gökdelenleri, koca koca binaları, arabaları, caddeleri, parkları adeta talan ediyorlar. Bünyelerindeki asitle insan bedenleri dahil pek çok şeyi eritme gücüne de sahipler. Kaiju'ların görkemi ve korkutuculuğu göz önüne alındığında, direnmeden teslim olmak ve canını vermek de mümkün elbet. Ama insanoğlu direniyor, yaşamak için bu korkuyu yenmek, yok etmek zorunda. Aksi takdirde ne özgürce nefes alabilir, ne de 'gelecek' söz konusu olabilir!

"Pacific Rim", anlam olarak Pasifik Okyanusu'na kıyısı olan ülkeleri işaret ediyor İngilizce'de. Kaiju'lar bu okyanusun dibinden Dünya'ya yayılıyor. Gitgide akıllanıp, şekil ve kuvvet değiştirerek insanoğluna mutlak yenilgiyi yaşatmak istiyorlar. Tam bu noktada, bütün ülkeler birbirlerine düşman olsalar bile kendi aralarındaki savaşları sona erdirerek ortak düşmana karşı birleşiyorlar. Teknolojilerini, maddi kaynaklarını, bilim adamlarını seferber ederek Kaiju'larla baş edebilecek dev robotlar yaratıyorlar. Adlarına da Almanca'da 'Avcı' anlamına gelen 'Jäger' diyorlar.

Kaiju'larla ölümüne çarpışan Jäger'leri kumanda etmek, tek başına bir insanın başarabileceği bir şey değil. Doğrudan beyne, sinir sistemine bağlanan Jäger robotları, tek kullanımda bir insanın tüm enerjisini emebiliyor. Dolayısıyla ancak birbirini her anlamda tamamlayan, uyumlanmış iki insan bu dev robotu kullanabiliyor; yine bir omuz omuza durumu söz konusu yani... Nihai amaç ise, canavarların (kötülüğün) kaynağını ortadan kaldırmak. Tahmin edersiniz ki zafer; kendi aralarındaki savaşı bırakıp örgütlenmeyi, birlikte mücadele etmeyi akıl eden insanoğlunun oluyor.

Gelin bu hafta şöyle keyifli bir sinema oyunu oynayalım. Yukarıda kısaca özetlediğimiz öykünün içinden önce size bazı 'anahtar kelimeler' verelim:

- İnsanlara saldırmaya başlayan dev canavarlar
- Çoluk-çocuk, genç-yaşlı, kadın-erkek ayırt etmeden herkese acımasızca saldırı
- Koca koca binaları, arabaları, caddeleri, parkları talan etme
- Bünyelerindeki asitle insan bedenleri dahil pek çok şeyi eritme
- Görkem ve korkutuculuk göz önüne alındığında, direnmeden teslim olmak seçeneği
- Yaşamak için bu korkuyu yenme ve yok etmek zorunluluğu
- Şekil ve kuvvet değiştiren canavarlar
- Bütün ülkelerin birbirlerine düşman olsalar bile kendi aralarındaki savaşları sona erdirerek ortak düşmana karşı birleşmesi (Siz bunu daha minimize ederek; 'asla uzlaşmaz ve bir araya gelmez diyeceğiniz karşıt görüşlü insanların omuz omuza mücadelesi'ne de çevirebilirsiniz)
- Zaferin, kendi aralarındaki savaşı bırakıp örgütlenmeyi, birlikte mücadele etmeyi akıl eden insanoğlunun olması...

Süre başladı. Bakalım siz bu kelimelerle, başka bir diyarda başka bir zamanda geçen nasıl bir senaryo tasarlayacaksınız. İpucuna ihtiyacınız olursa, başlığımız yardımcı olacaktır.

GİZLİ TEŞKİLAT
(NORTH BY NORTHWEST, 1959)

YAYIN KURULU BİLGEHAN ARAS bilgehanaras76@gmail.com OKAN ARPAC oarpac@gmail.com BURAK GÖRAL burgoral@yahoo.com

MURAT ÖZER cinemozer@gmail.com BURÇİN S. YALÇIN burcyalc@hotmail.com **GÖRSEL YÖNETMEN** BİLGEHAN ARAS

LOGO TASARIM ERKUT TERLİKSİZ **HTML UYGULAMA** BAŞAR UĞUR **KATKIDA BULUNANLAR** TUNCA ARSLAN, OLCAN ÖZYURT, MÜJDE İŞİL, FIRAT ATAÇ, İLHAN YURTSEVER, ALİ ULVİ UYANIK, KAN KARSAN, SERDAR KÖKÇEOĞLU **REKLAM İLETİŞİM** EMEL GÖRAL emel.goral@hotmail.com

6 ÇOK BİLEN ADAM

Pasifik Savaşı (Pacific Rim); Geceyarısından Önce (Before Midnight); Manyak (Maniac); Sen Gittirmeden Önce (Not Fade Away); Ceset (El Cuerpo); Gönlümü Çaldın (One Small Hitch).

19 KAPRI YILDIZI

Arka Pencere yazarlarının film değerlendirme yıldızları...

20 TRENDEKİ YABANCI

Tunca Arslan, Atıf Yılmaz'ın Altın Portakal ödüllü 'garip' filmi "Deli Yusuf"u değerlendiriyor bu haftaki yazısında...

22 AŞKTAN DA ÜSTÜN

Hannibal Lecter'la gelen Oscar'lar: "Kuzuların Sessizliği" (The Silence Of The Lambs)... Burak Göral imzasıyla.

24 ÖLÜM KARARI

Haftanın filmlerinden "Manyak" vesilesiyle, sinemanın en ünlü 'manyaklar'ını inceledik... Kaan Karsan imzasıyla.

28 GİZLİ AJAN

1932 yapımı H.G. Wells uyarlaması: "Kayıp Ruhlar Adası" (Island Of Lost Souls)... İlhan Yurtsever imzasıyla.

30 AİLE OYUNU

İnat Hikayeleri; Mülteci; Lal Gece; Muhteşem Burt Wonderstone (The Incredible Burt Wonderstone).

34 GENÇ VE MASUM

Tilda Swinton ve bisikletle bir saatlik Berlin turu: "The Invisible Frame"... Serdar Kökçeoğlu imzasıyla.

36 SAPIK

Gündemden yansıyanlar... Olkan Özyurt imzasıyla.

PASİFİK SAVAŞI

ORJİNAL ADI Pacific Rim

YÖNETMEN Guillermo del Toro

OYUNCULAR Charlie Hunnam,

Idris Elba, Rinko Kikuchi,

Ron Perlman, Charlie Day,

Burn Gorman, Max Martini,

Robert Kazinsky, Clifton Collins Jr.,

Diego Klattenhoff

YAPIM 2013 ABD

SÜRE 131 dk.

DAĞITIM Warner Bros.

**WARNER BROS.'UN
"PASİFİK SAVAŞI"NI
GUILLERMO DEL TORO
GİBİ, CANAVARLARA
DÜŞKÜN BİR İSME
EMANET ETMESİ, AVUÇ
DOLUSU OYUNCAĞI ONA
HEDİYE ETMESİ
ANLAMINA GELİYOR.**

GUILLERMO DEL TORO'NUN CANAVARLARA VE CANAVAR TASARIMINA NE KADAR DÜŞKÜN BİR SİNEMACI OLDUĞUNU BİLİYORUZ. HALİYLE, WARNER BROS. KAPISINI "PASİFİK SAVAŞI"YLA ÇALDIĞINDA, GÖZLERİ PARLAMIS OLMALI.

Nasıl parlamasın, geride bıraktığı yönetmenlik kariyeri boyunca "Tehlikeli Yaratıklar"dan (Mimic) "Şeytanın Belkemiği"ne (El Espinazo Del Diablo), "Hellboy" serisinden "Pan'in Labirenti"ne (El Laberinto Del Fauno) bir avuç filminde nice hayalet, vampir, ecinni ve yaratıkla tanıştık. Buna bir de son dönemde yapımcılığını üstlendiği "Karanlıktan Korkma" (Don't Be Afraid Of The Dark) ve "Mama" gibi korku/gerilim filmlerini eklerseniz, Meksikalı yönetmenin doğaüstü varlıklarla ne kadar hasır neşir olduğunu daha iyi anlarsınız. Filmlerindeki yaratık ve canavarlara karşı sergilediği 'yufka yürekli', empati odaklı, hatta adeta 'çocuksu' yaklaşım ise 'karanlık taraf'a yatkın karakterinin ispatıdır. İşte böyle bir yönetmene Warner Bros.'un "Pasifik Savaşı"nı emanet etmesi, bir avuç dolusu oyuncuğu da tek bir kutuda ona hediye etmesi gibi bir şey. Evet, "Pasifik Savaşı"nı çekerken Guillermo del Toro'nun robotları ile canavarlarını nefes almadan dövdüştüren küçük bir çocuğunkinden farklı bir ruh hali içinde olduğunu sanmak yanlış olur.

Ortak senarist Travis Beacham'ın puslu bir Kaliforniya sabahında sahildeki iskeleyi canavar sandığı imgeden yola çıkarak oturup yazdığı senaryoya del Toro da kendi dokunuşlarını yapmış. "Voltron", "Transformers" ve "Godzilla" ile pek çok animenin de fikirselen anlamda harmanlandığı bu filmi çekerken yönetmenin aklının bir kenarında hep bu sene yitirdiğimiz Ray Harryhausen ve eski Japon yönetmen Ishiro Honda'nın çalışmaları varmış. Nitekim onlara saygısını kapanış jeneriğinde iletiyor.

"Pasifik Savaşı" neredeyse bugün diyebileceğimiz kadar yakın bir gelecekte başlıyor. Filmin fragmanını da izlemiş olanların kolayca hatırlayacağı dışses "Biz tehlikenin hep gökyüzünden geleceğini sanıyorduk. Oysa esas

tehlike yeryüzünde, okyanusların altındaymış" girizgahıyla d alıyor filme. Pasifik Okyanusu'nun derinliklerinde bir yarıktan başka bir gezegene ait dev canavarlar gezegenimize transfer oluyor ve Kaiju adı verilen bu canavarlar okyanusa kıyısı olan San Francisco'ya, Manila'ya, Sidney'e, Hong Kong'a ve daha bir dolu şehre züccaciye dükkanındaki fil misali d alıyorlar. İnsanlık önce babadan kalma savunma yöntemleriyle, tanklar, tüfekler, savaş uçaklarıyla bu canavarlara karşı koymaya çalışıyor ama nafi! Bunun üzerine, ülkeler güçlerini birleştirip, paralarını denkleştirip, 'dinsizin hakkından imansız gelir' düsturuyla kolları sıvıyor, bu canavarlarla baş etmek üzere Jaeger denilen dev robotlar üretmeye başlıyorlar. Birbirini hem fiziksel hem de zihinsel olarak çok iyi tamamlayacak iki pilotla idare edilebilen dev Jaeger'ler savaşı kısa sürede insanlık lehine çeviriyor. Kahramanımız Raleigh Becket (Charlie Hunnam) da bir Jaeger pilotu. Yine bir Kaiju'yla kapışma esnasında ortağı olan erkek kardeşini yitirince işi bırakıyor. Bu sırada Kaiju saldırıları da hız kesmeden sürüyor. Jaeger'ler giderek yetersiz kalmaya ve gözden düşmeye başlıyor. Program tam iskartaya çıkacakken Jaeger'lerin ve Raleigh'in değeri yeniden hatırlanıyor. Kaiju'lara karşı Jaeger'ler yeniden kılıç kuşanıyor. Bu sırada bir grup bilim insanı da Kaiju'ları Dünya'ya bağlayan geçidi ortadan kaldırmak için araştırmalar yapıyor.

Bu filmin del Toro'nun canavar açlığını doyuracağına kuşku yok. Yönetmenin onlara oburca saldırdığını söylemek bile mümkün. Fakat gene de "Transformers" serisinin gişe rekorları kırdığı son yıllarda "Pasifik Savaşı" gibi bir filmle çıkagelmek de ne yazık ki izleyende bir miktar tekrar duygusu yaratıyor.

Filmin en güzel yanı çocukluğunu 80'lerde geçirenlere tam bir nostalji yaşatması. Zira o dönemde televizyon karşısındaki çocukları heyecandan heyecana sürükleyen "Voltron" ve "Transformers" (evet, Michael Bay tanıtmadı onları bize) bu filmin en büyük ilham kaynakları

GEREK İKİLİ DE OLSA
PİLOTLARIN 'TAKIM'
MANTIĞIYLA
ÇALIŞMALARI,
GEREKSE DE
CANAVARLARLA
KAPIŞMALARI TAM
"VOLTRON" ÇİZGİ
DİZİSİ AYARINDA.

gibi duruyor. Gerek ikili de olsa pilotların 'takım' mantığıyla çalışmaları, gerekse de canavarlarla kapişmaları tam "Voltron" ayarında. Zaten ikinci yarıda Voltron'un ışın kılıcını andıran keskinlikte bir kılıç da kahramanlarımızın Jaeger'inden çıkıyor. Guillermo del Toro prodüksiyon boyunca İspanyol ressam Francesco Goya'nın "Dev" (El Coloso) ve Japon ressam Hokusai'nin "Kanagava Açıklarında Büyük Dalga" (Kanagawa Oki Nami Ura) adlı tablolarını aklından hiç çıkarmadığını söylese de, "Pasifik Savaşı" hayli uzatılmış bir "Voltron" bölümünü andırıyor.

Guillermo del Toro uzun süre "Hobbit: Beklenmedik Yolculuk" (The Hobbit: An Unexpected Journey) üzerinde çalışmıştı. Fakat ne yazık ki dev ejderha Smaug'a doğru giden yolun pek de iyi niyet taşlarıyla döşeli olmadığını

görüp Orta Dünya'yı terk etmişti. "Pasifik Savaşı"nı nispet yapmak için seçmiş sanki.

Film, Guillermo del Toro'nun karakter odaklı sinemasına da mümkün olduğunca uyum sağlamaya çalışıyor. Yönetmen ayrıca Ron Perlman'ı yine kritik bir role yerleştirerek imzasını atmayı başarıyor. Her şeye rağmen bilimkurgudan ziyade fantastiğe göz kırpan bu öyküyü 131 dakika boyunca sıkılmadan izleyeceğimiz bir yaz eğlenceliği haline getirmeyi de beceriyor. Gelgelelim, 'ötesini' arıyorsanız, bu canavarlar ne yazık ki felsefeden anlamıyor!

Ramin Djawadi'nin müzikleri bir şekilde filmle örtüşüyor, izleyiciyi havaya sokmayı başarıyor.

3D'den kaynaklanan 'karanlık', dövüş sahnelerinin geceye taşınmasıyla iyice artıyor, izlemeyi zorlaştırıyor.

21. SIYAD'IN SEÇTİKLERİ 2013

12 TEMMUZ CUMA **AŞK** MICHAEL HANEKE 11:30 14:00 16:30 19:00 21:30 // 13 TEMMUZ CUMARTESİ **UTANÇ** STEVE MCQUEEN 12:15 14:30 16:45 19:00 21:15

14 TEMMUZ PAZAR **THE MASTER** PAUL THOMAS ANDERSON 12:00 15:00 18:00 21:00 // 15 TEMMUZ PAZARTESİ **KEVIN HAKKINDA KONUŞMALIYIZ** LYNNE RAMSAY 12:15 14:30 16:45 19:00 21:15

16 TEMMUZ SALI **MOONRISE KINGDOM** WES ANDERSON 12:15 14:30 16:45 19:00 21:15 // 17 TEMMUZ ÇARŞAMBA **SÜRÜCÜ** NICOLAS WINDING REFN 12:15 14:30 16:45 19:00 21:15

18 TEMMUZ PERŞEMBE **ANNA KARENINA** JOE WRIGHT 12:00 15:00 18:00 21:00 // 19 TEMMUZ CUMA **FAUST** ALEXANDER SOKUROV 12:00 15:00 18:00 21:00

20 TEMMUZ CUMARTESİ **ELENA** ANDREI ZVYAGINTSEV 12:15 14:30 16:45 19:00 21:15 // 21 TEMMUZ PAZAR **KÖSTEBEK** TOMAS ALFREDSON 11:30 14:00 16:30 19:00 21:30

22 TEMMUZ PAZARTESİ **MELANKOLİ** LARS VON TRIER 12:00 15:00 18:00 21:00 // 23 TEMMUZ SALI **AŞK** MICHAEL HANEKE 11:30 14:00 16:30 19:00 21:30

24 TEMMUZ ÇARŞAMBA **UTANÇ** STEVE MCQUEEN 12:15 14:30 16:45 19:00 21:15 // 25 TEMMUZ PERŞEMBE **THE MASTER** PAUL THOMAS ANDERSON 12:00 15:00 18:00 21:00

GECEYARISINDAN ÖNCE

YAKLAŞIK 20 YILDIR BİZİ YALNIZ BIRAKMAYAN DOSTLARIMIZ JESSE VE CELINE'LE BÜYÜMEYE DEVAM EDİYORUZ. RICHARD Linklater, Ethan Hawke ve Julie Delpy'nin ortak bir iradeyle yarattıkları, 1994'te "Gün Doğmadan"la (Before Sunrise) başlayan, 2003'te "Gün Batmadan"la (Before Sunset) devam eden "Before" serisi, final hamlesi gibi duran "Geceyarısından Önce"yle (Before Midnight) yeni bir aşamaya geliyor. Linklater'ın 2001 yapımı 'felsefi sayıklama' tadındaki animasyonu "Hayata Uyanmak"ta (Waking Life) da kendilerini göstermeyi ihmal etmeyen Amerikalı Jesse ile Fransız Celine'in hikayeleri, bir kuşağın ilişkiler konusundaki kafa karışıklığının ilk elden resmi sanki.

Önce 20'li, ardından da 30'lu yaşlarında kapımızı çalan Jesse ve Celine, bu kez 40'li yaşlarındalar ve haliyle sorunları da önceki iki hikayeden çok daha farklı. Çoluk çocuklu bir çiftte dönüşmüş olan bizimkiler, Viyana'da 'gün doğmadan' ve Paris'te 'gün batmadan' yaşadıkları 'aşkla örülü' muhabbetlerini bu kez bir Yunan adasında gerçekleştiriyorlar. İlk iki hikayede ortaya koydukları 'defansif' hamleler burada da var, ancak hem dozajı artmış durumda hem de sorunların uzantıları deneyimlerin de etkisiyle bambaşka noktalara doğru yöneliyor. Birer günlük iki 'macera'daki 'heyecan'ın yerini tam bir 'doymuşluk' alıyor burada. Ve kalabalıklaşan çevrenin söyledikleri de önem kazanıyor, onların dünyaları da etki ediyor bizim çocukların yol haritasına.

Ama son tahlilde, bu kez de yalnız kaldıklarında hücum ediyorlar birbirlerinin argümanlarına. Bize iki filmidir 'konuşmayı' öğreten Jesse ve Celine, gene konuşarak (daha çok tartışarak) meselenin özüne iniyor, birbirlerinin 'değişmez gibi görünen' bakışlarını ters köşeye yatırmayı deniyorlar. Her zamanki gibi, Celine'in hamleleri öne çıkıyor bu filmde de, Jesse'yi daha çok savunma yaparken görüyoruz. Çocuklu bir aile olmanın yüküyle yoluna devam ederken yalnızlaştığını hisseden Celine, haklı olarak Jesse'den 'tam bir ortaklık' bekliyor, ancak Jesse'nin buna karşılık ortaya

sürdükleriyle daha da öfkelenip ipleri koparma noktasına geliyor. Bize yıllardır 'aşkla' cevap veren çiftin gene aynı yöntemi benimsemesini beklerken işler daha da sertleşiyor, 'kayıp bir aşk'ın nesnelere dönüşme tehlikesini yaşıyor Jesse ve Celine.

"Geceyarısından Önce", Jesse ve Celine'in 20 yıllık hikayesinde 'son' mudur, bunu bilemeyiz ama geldikleri nokta itibarıyla 'alarm zili'nin çaldığı bir gerçek. Bizler büyürken onlar da büyümüş ve sorunları çeşitlenmiş; dolayısıyla da 'dar' sayılabilecek bir çerçevede birbirlerine söyledikleri sevgi sözcüklerinin arka plana atılıp yerini 'gerçek dünya' söylemlerinin aldığını görüyoruz. Jesse'nin bir miktar yerinde saydığı, buna karşılık Celine'in problemlerle daha çok mücadele ederek yol aldığı bu serüven, onları yeniden bir araya gelemeyecek biçimde ayırabilir de. Buna 'yanlış' demek mümkün değil, ancak birbirlerinin dilini ezberlemiş iki insanın belli bir noktadan sonra 'heyecan arayışı'ndan soyutlanıp 'başka bir boyut'ta buluşmaları da ihtimaller dahilinde. Jesse ve Celine de ikinci yolu tercih ediyorlar en nihayetinde. Israrla kendi argümanlarını savunurken birbirlerine yaklaşıyorlar, belki de hayatları boyunca denemedikleri bir güzergah belirliyorlar, ortaklığı da çöpe atmadan...

Richard Linklater'ın "Before" üçlemesine kendinizi kaptırmanız kolay, hangi kuşağın insanı olursanız olun. Ama içeriden bilgi sızdırmak, Jesse ve Celine'le bağ kurabilmek, onların dünyasına mesafe koymadan bakabilmek için, ikilinin kuşağına dahil olmak gerek sanki. 'Onlarla birlikte büyümek' önemli bu öznel aşk hikayesinde; değişim/dönüşüm çok daha anlamlı hale geliyor o zaman. Geçirilen evreleri 'yaşayarak' hazmediyor, aradan geçen dokuzar yıllık boşlukları da bir şekilde (dilediğinizce) doldurmayı başarıyorsunuz.

Yürümek, yürüyerek konuşmak, bu serinin vazgeçilmezi. Burada da tanık oluyoruz buna.

Üçüncü filmin mekan seçimini, serinin önceki halkalarına oranla biraz zayıf bulduğumuzu belirtelim.

ORJİNAL ADI Before Midnight

YÖNETMEN Richard Linklater

OYUNCULAR Ethan Hawke,

Julie Delpy, Jennifer Prior,

Seamus Davey-Fitzpatrick,

Charlotte Prior,

Xenia Kalogeropoulou,

Walter Lassally, Ariane Labed,

Yiannis Papadopoulos,

Athina Rachel Tsangari,

Panos Koronis

YAPIM 2013 ABD

SÜRE 109 dk.

DAĞITIM M3 Film (Calinos)

RICHARD LINKLATER'IN ÜÇLEMESİNİ TAKİP EDERKEN, İÇERİDEN BİLGİ SIZDIRMAK, JESSE VE CELINE'LE BAĞ KURABİLMEK, İÇİN, İKİLİNİN KUŞAĞINA DAHİL OLMAK GEREK SANKİ.

MANYAK

ÖZELLİKLE YAKIN DÖNEMDE “SAPIK” (PSYCHO) VE “KUZULARIN SESSİZLİĞİ”Nİ (THE SILENCE OF THE LAMBS) referans almayan, onlara gönderme yapmayan hatta bariz şekilde onları taklit etmeyen seri katil filmi bulmak neredeyse imkansız... En yeni örneği hâlâ vizyonda; “Acil Arama” (The Call)... “Manyak” da hem bu gruba giriyor hem de kendini bir bahaneyle uzakta tutmayı deniyor bu furyadan. Zira karşımızdaki bir ‘remake’. “Manyak”, William Lustig’in yönettiği ve Joe Spinell’in başrolünde yer aldığı, 1980 yapımı aynı adlı filmin yeniden çevrimi. Hitchcock klasiği “Sapık”tan bolca beslenmiş, 33 yıllık film o döneme göre, özellikle şiddet sahneleriyle, cüretkar sayılabilecek bir yapım.

“Manyak”ı, “Yabancı”nın (Halloween) şehir versiyonu olarak tanımlayan ve “Yüksek Tansiyon”da (Haute tension) bu filmi referans aldığını söyleyen Alexandre Aja, yeniden çevrimin arkasındaki isim. Yeniden çevrimlere sempatisini bildiğimiz (“Tepenin Gözleri/The Hills Have Eyes” ve “Pirana/Piranha”) Aja, yapımcılığını ve senaristliğini üstlendiği “Manyak”ın yönetmen koltuğunu ise yaklaşık 10 senedir beraber çalıştığı Franck Khalfoun’a (“Yüksek Tansiyon” ve “Pirana”sında rol almıştı) teslim etmiş. Ancak baktığımızda yönetmen adeta Aja imiş gibi görünüyor; bilhassa kanın oluk oluk aktığı bölümlerde ya da ağza keser saplandığı sahnede...

Orijinal filmin “Sapık” merkezli olduğunu söylemiştik. Yeniden çevrim “Manyak” ise göndermeleri ve referansları ile “Kuzuların Sessizliği”ni esas alıyor daha çok. Bu, filmi iyi yapmaya yetiyor mu? Bu sorunun cevabı, orijinali ile karşılaştırıldığında daha net çıkıyor ortaya. Öncelikle öykünün geliştirildiğini ya da modernize edildiğini söylemek pek mümkün değil. Öyle ki orijinal filmin dayanağı, çok daha güçlü duruyor yeniden çevriminin yanında. Frank’in Anna ile ‘hesaplaştığı’, mezarlıkta geçen sahne, “Manyak”ın kısa film versiyonu olabilecek kadar etkileyici. Keza metrodaki kovalamaca sahnesi de öyle... Metro sahnesinin bir benzeri, yeniden çevrimde de kullanılmış

ama ortaya mantık hataları da çıkmış: Metroda yalnız bir kadın gecenin bir vakti kovalanırken, güvenlik kameraları bunu nasıl tespit etmiyor da katilin kimliği, görüntüsü o kadar zaman bir sır olarak kalmaya devam ediyor?

Yeniden çevrimin getirdiği en büyük değişim, öznel kamera kullanımı. Filmde seri katil Frank’in bakış açısından izliyoruz hikayeyi. Frank aynayla yüz yüze geldiğinde ya da fotoğrafı çekildiğinde görünüyor sadece. Açıkçası bu tercih hikayeye bir katkı sağlamıyor. Belli ki Aja ve tayfası, ellerinde Elijah Wood gibi bir altın madeni varken onu ‘göstermemeyi’ bir nevi devrim ya da seyirciyi hayrete düşürecek kallavi bir risk olarak düşünmüş. Onların bu düşüncesinden ziyade Wood’un bu rolü kabul etmesi daha büyük risk aslında. Hobbit Frodo olarak güce karşı durmaya çalışmış, o koca mavi gözleriyle naifliği ve kahramanlığı bünyesinde birleştirmiş bir karakterin ardından, ‘hayalet’vari bir seri katili canlandırmak, Aja’nın “Manyak”ı yeniden çekmesinden çok daha büyük cesaret gerektiriyor hiç kuşkusuz. Ancak Frodo imajını silmesinin zorluğunun bilincinde olan Wood’un, katil Frank’leşmek için kendini adeta yırtan, aşırı oyunculuğu göz tırmalar nitelikte; o kadar az görünmesine rağmen...

Yeniden çevrimdeki başlıca değişikliklerden biri de Frank ile saplantıyla bağlı olduğu, ölmüş annesi arasındaki ilişkinin detaylıca gösterilmesi. Orijinal filmde Frank’in ağzından dökülen birkaç cümle ile anlaşılan vaka, yeniden çevrimde ete kemiğe bürünüyor. Lakin ne öznel kamera ne de Frank’in çocukluk travmaları ve göze batırılan Oedipus kompleksi onu ‘muhteşem’ bir anti kahraman yapmaya yetiyor; yani mazeretler etkileyicilik sağlamıyor. Sahi Hannibal Lecter’ı ve John Doe’yu unutulmaz kılan neydi? Kendilerini canavarlaştıran sebeplerle seyirciyi boğmamaları olabilir mi?

Frank’in belden aşağısının ‘mankenleştigi’ sahne, filmin konuşmadan derdini anlatan yegane bölümü.

Bu rolü vaktinde Joe Spinell oynamışken, Elijah Wood’un karaktere ekleyeceği fazla bir şey kalmıyor.

ORJİNAL ADI Maniac

YÖNETMEN Franck Khalfoun

OYUNCULAR Elijah Wood,

Nora Arnezeder, America Olivo,

Megan Duffy, Jan Broberg,

Genevieve Alexandra

YAPIM 2012 ABD-Fransa

SÜRE 89 dk.

DAĞITIM PinemArt

(Mars Entertainment Group)

ALEXANDRE AJA VE TAYFASI, ELLERİNDE ELIJAH WOOD GİBİ BİR ALTIN MADENİ VARKEN ONU ‘GÖSTERMEMEYİ’ ADETA BİR DEVRİM OLARAK DÜŞÜNÜŞ VE HALİYLE BÜYÜK BİR RISK ALMIŞ.

SEN GİTMEDEN ÖNCE

ORJİNAL ADI Not Fade Away

YÖNETMEN David Chase

OYUNCULAR John Magaro,
Jack Huston, Bella Heathcote,
Molly Price, James Gandolfini

YAPIM 2012 ABD

SÜRE 112 dk.

DAĞITIM Tiglon (Calinos)

THE SOPRANOS'UN YARATICISI OLARAK TANIDIĞIMIZ DAVID CHASE'İN İLK UZUN METRAJİ "SEN GİTMEDEN ÖNCE" EN KISA tanımıyla bir 'tutku projesi'. David DeCesare adıyla doğduğu New Jersey'de yeni bir müzik akımıyla tanışan ve gençliği bir rock grubu bateristi olma hayaliyle geçmiş bir adamın, TV'deki başarısının güveniyle giriştiği iddiasız görünen ama aslında iddialı bir ağıt.

Hikaye tahmin edileceği üzere New Jersey'de geçiyor. 60'lı yıllar... Kendini bateri çaldığı rock grubuna adayan Douglas'ın bitmek bilmeyen dertlerinin üzerine eğiliyoruz. Ailesiyle, grup arkadaşlarıyla, sevgiliyle -ki o da aynı problemlerden muzdarip- bitmek bilmeyen anlaşmazlıklarının...

İçine bol miktarda müzikal sos katılmış dönem dramalarının belli başlı klişeleri "Sen Gitmeden Önce"yi de esir almış durumda. Platonik aşkın insanın içinde yarattığı huzursuzluktan tutun, büyüme hikayelerinin temelinin oluşturan hayat gelgitlerine kadar. Yaşadığı banliyöden bir an önce kurtulup, âşık olduğu rock'n roll'a tutunarak kendini bulma peşinde atılan turlar Douglas'ın hikayesini belirliyor. Bu gibi kalıplar dramatik yapıyı güçlü kılacak avantajları beraberinde getirmesine rağmen "Sen Gitmeden Önce" özelinde maalesef bu gerçekleşmiyor. Olagelen her şey o kadar rutin bir şekilde anlatılmış ki, zaten özünde ilgi çekici bir karakter olmayan Douglas'ın motivasyonları seyirci için önemsiz bir hal almaya başlıyor.

Bir karakterin kendini anlamlandırması ve kim olduğunu tanımlaması üzerinde müziğin denli önemli etkisi olduğunu bize anlatmaya çabalayan Chase'in, sembol olmaktan öteye gidemeyen Douglas vasıtasıyla bu çabanın altından kalkması hiç kolay değil. Filmin zaten böyle bir falsosu varken, hikayenin anlatıcısı olarak Douglas'ın kız kardeşini seçmek de ne

demek oluyor? Koca filmin başında, ortasında ve sonunda anlatıcı olarak sesini duyabildiğimiz, perdede ise en fazla beş dakika geçiren bir kız kardeşten bahsediyoruz. 'İçinde bulundukları dönemde yaşanan kültürel ve politik değişimleri dışarıdan gözlemleyen biri' fikri normal şartlar altında kabul edilebilir. Ancak sizin sürükleyici adamınız bu kadar yanlış kullanılmışken maalesef bu tercih de duvara tosluyor. Arada sırada perdede belirip, Amerika'nın dünyaya kattığı iki önemli şeyin nükleer bombalar ve rock'n roll olduğunu söyleyen, parantez içinde de aşk hakkında bir şeyler geveleyen bir ergenin bu filme ne katkısı olabilir ki?

Gelelim Chase'in döneme yaklaşımına... Kabul etmek gerekiyor ki işi çok zor. Kennedy suikastıyla başlamış, sivil haklar hareketiyle ve cinsel devrimle devam etmiş bir dönem bu. Bir

**YÖNETMEN DAVID
CHASE ÖZGÜRCE
KANATLANABİLECEK BİR
KONUYU KARANLIK
BANLİYÖ EVLERİNE, PROVA
YAPILAN BODRUMLARIN
KISITLAYICILIĞINA
HAPSETMEKTEN GERİ
KALMAMIŞ NE YAZIK Kİ.**

yandan Vietnam meselesi diğer yandan rock'n roll'un insanların hayat tarzını değiştirdiği gerçeği de var. Uyuşturucu kullanımı artıyor, dünyanın çocukları güne ayak uyduramayıp süratle yaşıyor. Bütün bunlara bağlı olarak da senaryo her şeyden bahsetmek ama hiçbir şeyden bahsedememek kaosu sürükleniyor. Douglas'ın muhafazakar babası Pat ile sofraya oturduğu planlar bir açık oturum şeklinde tezahür etse de sosyal hayatın içerisinde verilen mesajlar hiç de akıl kârı değil. Örnek olarak Douglas'ın 1964'ten önce kendini aldatan sevgilisine sert çıkışını, aynı olayın 64'ten sonra gerçekleşmesi durumunda normal karşılayabileceğini belirttiği basit ötesi diyalogları gösterebiliriz.

Özgürce kanatlanabilecek bir konuyu karanlık banliyö evlerine, prova yapılan

bodrumların kısıtlayıcılığına hapsedmekten de geri kalmayan Chase, öncülleri olan "Şöhrete Bir Adım" (Almost Famous) ve "Hayal Şarkısı" (That Thing You Do!) gibi, en önemli avantajı 'iç ısıtılmak' olan filmlerin bu yönüne dahi yaklaşmıyor. Atmosferin kabul edilemez soğukluğu filmi olabildiğine sterilleştiriyor.

Yakın zamanda kaybettiğimiz, baba rolündeki James Gandolfini'nin oğluna söylediği "Başarmak için gerekenler: Yüzde 10 ilham, yüzde 90 çabadır" sözü David Chase'in de hayat düsturu olmuş gibi görünüyor. Zira "Sen Gitmeden Önce"nin ilham verici pek yanı yok.

Rolling Stones, The Beatles, James Brown gibi isimlerin başı çektiği, bolca para harcandığı belli olan soundtrack.

Rock'n roll'u merkeze alıp bu denli soğuk ve meymenetsiz olunamazdı...

**İÇİNE BOL
MİKTARDA MÜZİKAL
SOS KATILMIŞ DÖNEM
DRAMALARININ BELLİ
BAŞLI KLİŞELERİ DAVID
CHASE'İN İLK UZUN
METRAJ "SEN
GİTMEDEN ÖNCE"Yİ DE
ESİR ALMIŞ DURUMDA.**

CESET

ORJİNAL ADI El Cuerpo

YÖNETMEN Oriol Paulo

OYUNCULAR José Coronado,

Hugo Silva, Belén Rueda,

Aura Garrido, Juan Pablo Shuk

YAPIM 2012 İspanya

SÜRE 108 dk.

DAĞITIM Medyavizyon

İSPANYOL SINEMASININ GERİLİMLE İMTİHANI BİTMEK BİLMİYOR. AÇIKÇASI ARTIK DURUM UFAKTAN KABAK TADI VERMEYE başlamadı da değil hani. 90'ların ikinci yarısından itibaren atağa geçen ve "Tez" (Tesis), "Şeytanın Belkemiği" (El Espinazo Del Diablo), "Pan'ın Labirenti" (El Laberinto Del Fauno), "Rec: Ölüm Çığlığı" ([Rec]), "Yetimhane" (El Orfanato) gibi eli yüzü düzgün korku-gerilim örnekleri veren İspanya sineması bilhassa son yıllarda işin kaymağını yeme hevesini iyice abartmış durumda.

Asıl kaygı uyandırıcı tarafı bu hevesin biraz da açgözlülük boyutuna ulaşip nitelsiz yapımların sayısında gözle görülür bir artışa sebep olması.

Morgdan kaybolan kadavra gibi gerilim sineması özelinde özgünlüğü nispeten tartışmaya açılacak bir fikirden yola çıkan "Ceset" de tatmin edici bir neticeye varamayan, sıradan çoğunluğa mensup yapımlardan biri. Sırta kadem basan cesedi bulmak üzere başlatılan polis soruşturması üzerine şekillenen öykü kısa sürede bir cinayet bulmacasına dönüşürken, filmin henüz başlarına denk gelen bu manevra kimi sürprizleri beklenmedik bir anda açık etmesiyle şaşırtıcı ve bir o kadar da ümit verici bir çehre kazandırıyor "Ceset"e.

Ölüm sebebi kalp krizi olarak tavih edilen varlıklı ama aşırı düzeyde iktidar müptelası Mayka ile yaşça kendisinden epey küçük olan kocası Alex'in ilişkisini 'flashback' sahneleri aracılığıyla sunan ve bu sayede ilk yarım saatlik periyotta hikaye gelişimine de katkı sağlayan ilgi uyandırıcı bir yapı kuruluyor. Bir süreliğine "Ceset" in o klasik cinayet bilmecelelerini çözmekten öte, daha adamakıllı dertleri olduğu intibasına kapılıyorsunuz ancak film sizi ters köşeye yatırarak alelade bir amaca doğru ilerleyen bir göz boyayıcılığa sırtını yaslamaya başlıyor.

Film asıl derdini belli edip daldan dala atlamaya koyuldukça, hikaye de sakız misali uzama ve daha beteri oranıza buranıza yapışma eğilimleri gösteriyor ki bir noktadan sonra sabrınız da sinanır hale geliyor.

Nitekim "Ceset" in en büyük handikabı gereksiz yere uzayıp giden süresi olarak kendini belli ediyor. O kadar ki neresinden baksanız 20 dakikalık bir fazlalıktan söz etmek mümkün. Başlarda filmin lehine işliyor görünen 'flashback'lerin her fırsatta, üstelik de lüzumsuz yere karşımıza çıkıp durması ve özellikle ikinci yarıda öyküleme bazında alınan sayısız viraj bir noktadan sonra içinizin dışınıza çıkmasına sebebiyet verecek düzeye ulaşıyor.

Yönetmenin de dahil olduğu yazar ekibi filmin sürpriz finalini gizleme derdine o denli kendini kaptırıyor ki ne senaryodaki mantık

MORGDAN KAYBOLAN KADAVRA GİBİ GERİLİM SINEMASI ÖZELİNDE ÖZGÜNLÜĞÜ NİSPETEN TARTIŞMAYA AÇILABİLECEK BİR FİKİRDEN YOLA ÇIKAN "CESET" TATMİN EDİCİ BİR NETİCEYE VARAMAYAN BİR İSPANYOL FİLMİ.

hatalarını ne de her geçen dakika daha fazla can sıkıntısı yaratan sürenin farkına varabilmiş görünüyor. Kabul, filmin finalindeki sürpriz tahmin edilemeyişi yönünden etkileyici fakat yol açtığı öyküsel boşlukları göz ardı edebildiğiniz ölçüde başarılı bir final bu. Sözgelimi filmin kağıt üzerinde en edilgen görünen fakat esasında belki de en kritik karakteri olan polis şefinin kızı, motivasyonel anlamda çok daha etraflica irdelenme gereği doğuran psikolojisi ve babasıyla olan ilişkisi bakımından zaten filmi daha baştan çözülmesi imkansız bir kırdöngünün içine çekiyor.

Filmin her şeyiyle yalnızca şaşırtıcı bir final yaratma gayesine yoğunlaşması ve kapanıştaki şok gelişmeyi izleyiciye hissettirmemek uğruna net bir biçimsel ya da temasal tavrın peşinden gidememesi de bir diğer sıkıntı kaynağı. Bir

dedektif hikayesi hüviyetinde başlayıp, bir ara hayalet öyküsüne dönüşecek gibi olan, ardından seyirciyi entrikalar ağıyla tongaya düşürme uğraşına giren film oradan oraya yalpalayarak odak noktasını yitiriyor.

Belki hadisenin nereye bağlanacağı hususunda merakınızı canlı tutmayı başarıyor ama öykünün bir türlü nihayete erememesi ve kafaları iyice çorbaya çevirmek maksadıyla bu denli fazla keskin dönüşten medet umulması kapanış jeneriğine giden yolda saniyeleri saymaya başlamanıza da yol açmıyor değil doğrusu.

Hitchcock gerilimlerini anımsatan (ama yalnızca anımsatan) birkaç kadrāj düzenlemesi ilgi uyandırıcı.

Oyunculuk açısından herhangi bir beklentiye kapılma yanlışına düşeyim demeyin sakın.

**BİR DEDEKTİF
HİKAYESİ HÜVİYETİNDE
BAŞLAYIP, BİR ARA
HAYALET ÖYKÜSÜNE
DÖNÜŞECEK GİBİ
OLAN, ARDINDAN
SEYİRCİYİ TONGAYA
DÜŞÜRME UĞRAŞINA
GİREN BİR FİLM BU.**

GÖNLÜMÜ ÇALDIN

ORİJİNAL ADI One Small Hitch

YÖNETMEN John Burgess

UYUNCULAR Shane McRae,
Aubrey Dollar, Daniel J. Travanti,
Janet Ulrich Brooks, Ron Dean

YAPIM 2013 ABD

SÜRE 100 dk.

DAĞITIM Özen Film
(Majestik Filmcilik)

**JOHN BURGESS'İN, HER
YAŞTAN OYUNCUSUYLA
BELLİ Kİ ÇOK EĞLENEREK
KOTARDIĞI ROMANTİK
GÜLDÜRÜ, HAYLI VASAT.**

ABD'NİN EN ÖNEMLİ İHRAÇ KALEMLERİNDEN BİRİ SINEMA! DÜNYANIN EN BÜYÜK FİLM ENDÜSTRİSİ SÜREKLİ ÜRETMEK ve sinemaya teknoloji sağlayan şirketler de cirolarını arttırmak zorunda. Ancak, sinema aynı zamanda bir sanat... Öykülerinde farklılık yaratmaya çalıştıkça değer kazanan bir sanat. Artan üretim ise klişeleri kullanmak zorunda! Öncelikle Kuzey Amerika seyircisi için üretilen ortalama filmler çeşitli paketlerin içinde televizyon kanallarına satılırken, işte bazıları da sinemalara düşüyor! Genç yönetmen John Burgess'in, her yaştan oyuncusuyla belli ki çok eğlenerek kotardığı romantik güldürü "Gönlümü Çaldın", tam da bu çerçevede değerlendirilebilecek bir film.

Çapkın Josh, çocukluktan bu yana tanıdığı aile dostlarının kızı Molly ile birlikte, Molly'nin annesinin ikinci evlilik töreni için Chicago'ya uçarken babasının kanser olduğunu öğrenir... Onu ölmeden önce mutlu etmek için de yolda sahte bir sözlenme planlar. Tahmin edileceği gibi Molly'yle! Şimdi bu satırları okuyan okurların,

sanıyorum tamamı, çiftin birbirlerini gerçekten seveceklerini ve ideal eş olacaklarını anladılar. Sahte sözlenmenin gerçeğe dönüşmesi sürecindeki zorlama komediden nasıl keyif alınabileceği, yani sineğin yağının nasıl çıkartılabileceği ise seyircisine göre değişecek tabii. Kimisi Chicago'nun ve gerçek mekanların ayrıntılarından, bazıları da karakterlerin tepkilerinden, kimi de aşırılık içermeyen cinsel içerikten hoşlanabilir... Ha, magazin dergilerine takıntılı bazıları da, Josh'un nedense sıkça sergilediği yarı çıplak vücuduyla ilgilenebilir.

Aksi halde, ekonomik zorlukları olmayan ve yaşamın her tür keyfinden yararlanma olanağı bulunan genç erkekle kadının 'derdi', bizim topraklardaki seyircinin ezici çoğunluğunu ilgilendirmeyecek!

En az bir komik sahne var (finalde): Çiftimiz bebeğin cinsiyetini doğumda öğrenebilecek denli sabırlı!

Kimi yan rollerde abartının gereksizce tavana vurdurulması!

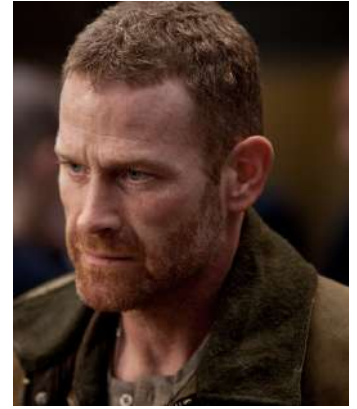
GECEYARISINDAN ÖNCE

GÖNLÜMÜ ÇALDIN

MANYAK

PASİFİK SAVAŞI

	BİLGEHAN ARAS	OKAN ARPAÇ	TUNCA ARSLAN	BURAK GÖRAL	MURAT ÖZER	OLKAN ÖZYURT	BURÇİN S. YALÇIN
CESET	★★						
GECEYARISINDAN ÖNCE		★★★★			★★★★		★★★★
GÖNLÜMÜ ÇALDIN							
MANYAK	★★★★	★★★★			★★	★	
PASİFİK SAVAŞI	★★★★	★★★★			★★	★★	★★★★
SEN GİTMEYEN ÖNCE							
ACİL ARAMA		★★			★★		
BALDAN ACI		★★★★			★★★★		
BEYAZ SARAY DÜŞTÜ	★					★★★★	★★
BİR KADININ GÜZYAŞI	★★				★★★★	★★	
CİNNET				★★			
DÜNYA SAVAŞI Z	★★★★		★★	★★★★	★★	★★	★★★★
DÜNYA - YENİ BİR BAŞLANGIÇ		★★		★★	★★	★★	★★★★
HAYALET ÖĞRENCİLER		★★					
KAYIP UMUTLAR				★★★★	★★★★	★★★★	
MASKELİ SÜVARI	★★		★★	★★★★	★★	★★★★	★★
NEW YORK'TA 2 GÜN	★				★★		★★
RÜZGARLAR				★★	★	★★	
SADECE TANRI AFFEDER				★★			★★
SEVİMLİ CANAVARLAR ÜNİVERSİTESİ		★★★★		★★★★			
VADİMDEKİ GÜZYAŞLARI					★★		
ZOR KAZANÇ				★★	★★	★★★★	★★★★
İNAT HİKAYELERİ	★★★★	★★★★	★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★
LAL GECE	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★
MÜLTECİ	★★		★★★★	★★	★★	★★	★★

BİR DELİ YUSUF VARDI Kİ PEHLİVAN DEĞİLDİ!

Atıf Yılmaz'ın 1975'te **Cüneyt Arkın**, Kadir Savun, Ali Şen ve Zerrin Arbaş'la çektiği **"Deli Yusuf"**, hem arazi spekülasyonu ve kentsel dönüşüme parmak basan, hem de **'dayanılmaz buluşlarıyla'** absürt sinemanın sınırlarına girip çıkan, **Altın Portakal** kazanmış bir filmidir.

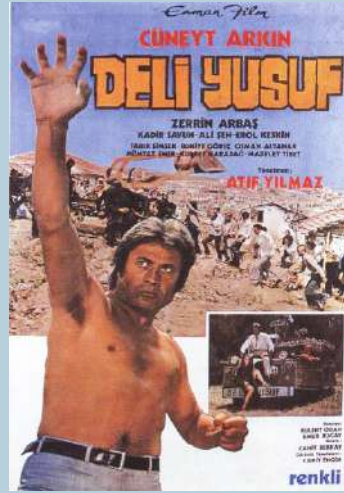
RANT, ARSA VE EMLAK SPEKÜLASYONU, GECEKONU YIKIMLARI, KENTSEL DÖNÜŞÜM, YOKSULLARIN YERTSİZ YURTSUZLAŞTIRILMASI GİBİ SORUNLAR TÜM DÜNYADA OLDUĞU GİBİ SON YILLARDA BİZİM DE ana gündem maddelerimizden biri haline geldi, Emek Sineması, Gezi Parkı derken sosyal patlamaya ve bir halk hareketine dönüştü. Oysa kuşkusuz ki bunların hiçbiri yeni ve birden ortaya çıkmış sorunlar değil, köyden kente göçle birlikte başlayan, 1960'ların Türkiye'sinde uç veren gelişmeler ve yalnızca sinema tarihimize bakarak bile iz sürmek mümkün. Ertem Göreç'in "Otobüs Yolcuları"ndan "Ekümenopolis"e açılan yelpazede neler yok ki. Örneğin 1975 tarihli Atıf Yılmaz filmi, Cüneyt Arkın'lı, Kadir Savun'lu, Zerrin Arbaş'lı, Ali Şen'li "Deli Yusuf"u hatırlayalım... Senaryo yazarı olarak dört kişinin, Atıf Yılmaz, Berrin Giz, Bülent Oran ve Umur Bugay'ın sıralandığı, yapımcı olarak Hürrem Erman'ı gördüğümüz bu film, evet, arazi-konut-tapu-spekülasyonu çerçevesinde çok çılgın bir öykü anlatır ve neresinden bakılsa Türk Sineması-Yeşilçam tarihinin en ayrıksı, en enteresan, en eğlenceli yapımlarından biridir. Üstelik, "Turist Ömer Uzak Yolunda" ve "Dünyayı Kurtaran Adam" gibi, Yeşilçam-B Sınıfı kategorisinde sağlam bir yer edinmekle birlikte 1975'te Antalya'da en iyi film seçilip Altın Portakal kazanmak gibi şaşırtıcı bir başarıya da imza atmıştır.

Olayımız şöyle... Abbas Bolulu (Ali Şen), sonradan zengin olmuş bir işadamı-müteahhittir. Tümünden göz koyduğu ve yıkmayı tasarladığı Çamlıbel adlı gecekondu mahallesinin halkını yıllardır tapu verme vaadiyle kandırmakta, oyalamaktadır. Gerçek, bir sahnede de söylendiği üzere, "Halk el ele verip karşı durmazsa zenginler için yapılmış lüks

apartmanlar yükselecek bu topraklarda"dır.

Eski arkadaşı Yusuf Usta (Kadir Savun) ise Abbas'tan artık hiç hoşlanmamakta, kapısında "Her çeşit tekerlekli vasıtanın her türlü tamirati yapılır" yazan atölyesindeki işine gücüne bakmakta, mahallelinin çıkarlarını savunmaktadır. Namı, 'Deli'dir, çünkü hayatı boyunca hep delice işler yapmıştır. Yusuf Usta'nın oğlu Ali (Cüneyt Arkın), babasına yardım eden, gerektiğinde iyi dövüşen, yakışıklı, yüzünde hep sevimli bir tebessümle dolaşan yiğit bir delikanlıdır. Abbas'ın güzeller güzeli, hep babasının otomobiliyle dolaşan sosyetik görünümlü ama vicdanlı ve halktan yana kızı Melek (Zerrin Arbaş), babasının yanında tamirhaneye gide gele gördüğü Ali'ye vurulur, kısa süre sonra babasının gerçek yüzünü görür, hatta "Rahatça küfredebilirsiniz babama. Babam demeye utanıyorum" falan demeye başlar.

"Deli Yusuf"un, nasıl sonuçlanabileceği az çok belli olan akış çizgisi bu minvalde gitmekteyken asıl atraksiyon Abbas Bolulu'nun Yusuf Usta'ya "Bana öyle bir araba yap ki..." demesiyle yaşanmaya başlar. Rakipler tarafından birkaç kez kurşunlanan, bir yandan da "Hep aynı rüyayı görüyorum. Fakir kılıklı, halktan biri üstüme ateş ediyor" diyen Abbas, zırhlı bir arabaya ihtiyaç duymaktadır. Yusuf'la pazarlığında eğer zırhlı arabayı yaparsa tüm tapuları dağıtacağı sözü verir. Tabii yalandır bu. Zaten Yusuf Usta öyle bir araba yapmıştır ki görmelere sezadır,

yerli-yabancı sinemadaki tüm ünlü arabalara taş çıkartacak, toz yutturacak cinstendir. Çok becerikli, çok komik, her yola gelen, uçanı kaçanı affetmeyen, Bolu Beyi'ne kök söktüren Köroğlu'nun atı gibi sahibi ıslık çaldığında anında dönüp gelen tam donanımlı marifetli mi marifetli bir 'zırhlı'dır bu.

Atilla Dorsay, "Dayanılmaz buluşlar var" diye tanımladığı "Deli Yusuf" için kaleme aldığı

yazısının devamını şöyle getirir: "Film hiçbir anında fanteziyi aşarak sağlam, ayakları yerde bir yapıya kavuşamıyor. Konunun getirebileceği, getirdiği toplumsal eleştiri öğeleri gereği gibi işlenmiyor. Yalnızca yüzeysel ve biçimsel olan önemsenmiş izlenimi doğuyor. Genel havası içinde bir resimli roman esprisi ve mantığını aşmayan film, gerçi oyalama işlevini yerine getiriyor ama hiçbir kalıcı etki ve soyut bir 'birleşme' temasının dışında herhangi bir bildiri vermiyor."

Tuhaf ama gerçek, Altın Portakal zaferi elde etmiş, absürt sinemanın sınırlarına girip çıkan, özellikle Ali Şen'in pek çok sahnede gerçekten komik anlar yarattığı, müzik çalışması Pink Floyd'u bile içeren "Deli Yusuf"u, özellikle Yeşilçam nostaljisi yaşamak isteyenlerin dikkatine sunmuş olduk böylece...

Haa, unutmadan; filmin çekimleri sırasında Cüneyt Arkın'ın sette kurşunlanması olayı da vardır ki apayrı bir yazı konusu olacak kadar ilginç ve esrarengiz bir olaydır.

Haftaya görüşmek üzere. Sinema salonunu en son siz terk edin!

KUZULARIN SESSİZLİĞİ

Jonathan Demme'in "Kuzuların Sessizliği" (**The Silence Of The Lambs**) şüphesiz 1991'in en büyük Oscar ödülleri almasa da, -ki beş önemli dalı kazanarak beşte beş yapmıştı-**modern klasiklerin arasında** yer alacak değerinde bir film. Bugün hâlâ ilk seyredildiği zamankine yakın bir tat veren ender filmlerden biri... **Thomas Harris'in romanından** yapılan uyarlama, sinemanın unutulmaz karakterlerinden birini de hafızamıza kazımış oldu; **Hannibal Lecter'ı...**

1960'LARDA KENDİSİNİ YAYGIN OLARAK GÖSTERMEYE BAŞLAYAN SERİ CİNAYET VAKALARI SAYESİNDE TÜM DÜNYA, AMERİKAN TOPLUMUNUN DİPTE KALAN RAHATSIZLIKLARINI BİR BİR SOMUTLAŞTIRAN ÇEŞİTLİ HASTA RUHLARI TANIMA FIRSATI BULDU. BİRÇOK KİŞİLİK BOZUKLUĞUNU BÜNYESİNDE BARINDIRAN BU İNSANLAR, ORTAK PAYDALAR BARINDIRAN cinayetlerinde her kurbanlarında öncekilerini de bağlayan birtakım izler bırakacak ve kriminoloji biliminin daha da popülerleşmesine neden olacaktı...

Bu seri katillerden sinemaya en çok ilham verenlerden biri olan Ed Gein, annesinin kanserden ölümünün ardından başladığı cinayetlerle birçok kadını katleden bir adamdı. Kurbanlarının derilerinden kendisine elbise, vücut parçalarından evine dekor yapacak kadar da işi ileri götürmüştü. Ed Gein, "Teksas Katliamı" (The Texas Chain Saw Massacre, 1974) gibi filmlere ilham kaynaklığı yapmasının yanı sıra gazeteci Thomas Harris'in de bir roman yazmasına sebep olacak kadar zengin bir 'malzeme'ydi.

Aslında Thomas Harris, 1981'de yazdığı ikinci roman olan "Kızıl Ejder" (Red Dragon) ile best-seller listesinin zirvesine çıkmıştı. Yönetmen Michael Mann 1986'da bu romandan "İnsan Avcısı" (Manhunter) adında bir film çıkardı.

Harris, ilk romanın gördüğü ilgi üzerine 1991'de öyküyü

devam ettirdiği bir roman daha yazdı. "Kuzuların Sessizliği", "Kızıl Ejder"de yarattığı ve o romanın tüm kişiliklerinden daha ilginç bulunan yan karakter yamyam dâhi doktor Hannibal Lecter'ı biraz daha ön plana çıkardığı bir devam romanıydı. Kitap yine büyük ilgi görünce Orion Pictures kitabın haklarını aktör Gene Hackman ile beraber satın aldı. Hackman filmin hem başrol oyuncusu hem de yönetmeni olacaktı. Hatta o zamana kadar kariyerinde çok da büyük bir işi olmayan senarist Ted Tally'yi de o bulmuştu. Ancak Hackman'ın Tally'nin senaryosunu fazla şiddet içerikli bulmasına rağmen Orion senaryoyu beğenmiş ve Hackman'sız ilerleme kararı almıştı.

Thomas Harris "Kuzuların Sessizliği"nde Dr. Lecter'ın yanına bir seri katil daha ekler: Jame Gumb Amerika'nın tüm ünlü seri katillerinin bir bileşimi gibidir. Aslında o güne kadar B sınıfı filmler yöneten Jonathan Demme için bir numara büyük bir proje olarak gözüken filmde Orion ona güvenir. Demme de daha önce "Babanın Metresi"nde (Married To The Mob, 1988) çalıştığı Michelle Pfeiffer'ı filminin başrolüne istemektedir. Pfeiffer'ın da Hackman ile aynı sebepten filmi geri çevirmesi, Jodie Foster'ın filmi duyar duymaz gösterdiği inadiyla birleşince

ikinci önemli isim de projeye dahil olur... Hannibal Lecter rolü için “İnsan Avcısı”nda onu başarıyla canlandıran Brian Cox, yeterince tanınmadığı için hiç düşünülmez, Demme’in “Fil Adam”daki (The Elephant Man, 1980) performansını unutamadığı Anthony Hopkins’i önermesiyle son önemli isim de tamamlanır.

“Kuzuların Sessizliği”, tedirgin edici bir müzik eşliğinde açılır. Ürkütücü ağaçların arasındaki eğitim sahasında bir genç kadın koşmakta, önüne çıkan engelleri kan ter içinde aşmaktadır. Jenerik boyunca seyrettiğimiz bu görüntüler bize hikayenin tonunu özetler niteliktedir. Karanlık ormana dalan ve şeytanla mücadele eden kahraman prens, mahkûm tutulan prensesi kurtaracaktır. Bu basit masal formunu konu alan binlerce filmde kahramanın erkek olmasına alışılmıştı. Bu sefer karşımızda eğitimini bile tam tamamlamamış kırılgan bir kadın FBI ajanı, Clarice Starling vardır. Filmin esas seri katili olan Jame Gumb’ı yakalamak için Lecter’in önüne atılan bir yemdir aslında. Ama Starling bir ‘yem’den çok daha parlak bir iş çıkaracaktır sonunda...

Lecter’in Clarice ile olan ilişkisi film boyunca şu ikili ilişkileri

takip eder: psikopat suçlu ve ona hayran/ondan korkan FBI ajanı, psikiyatr ve hastası, baba ve kızı... (Devam filmi “Hannibal”da bu zincire, ‘âşık adam-âşık kız’ halkası da eklenmiştir.) Jodie Foster’ın en iyi performanslarından birini verdiğini rahatlıkla söylemek mümkünken buna Demme’in yönetmenlik tercihlerinin de payının olduğunu eklemek yanlış olmaz...

Neredeyse tüm filme hâkim olan yakın plan çekimlerde Demme ana karakterlerinin yüzlerine özellikle de gözlerine iyice odaklanmamızı ister. Gözler ruhun neredeyse hiçbir filmde olmadığı kadar aynasıdır bu filmde... Lecter’ı oynayan Anthony Hopkins, kameranın yaklaştığı planlarda gözünü kırpmamaya çalışır. Hiçbir mimiğini sebepsiz harekete geçirmez. Hopkins filmin toplamında sadece 17-18 dakika görünmesine rağmen öyle güçlüdür ki, izleyiciler filmden sonra onu en az 40-45 dakika izlediğine yemin edebilir!

Anthony Hopkins ve Jodie Foster’ın, hatta Jame Gumb rolünde kısacık gördüğümüz Ted Levine’in bile muhteşem performanslar sergiledikleri, Howard Shore’un etkili müzikleri ve Jonathan Demme’in titiz yönetimiyle yıllarca tekrar tekrar izlenecek bir klasik olarak da kalacaktır “Kuzuların Sessizliği”...

SİNEMA TARİHİNİN EN NADİDE 'MANYAK'LARI

Haydi, durmayın, onları **ayıplayalım**. Hiçbir suretle anlayış gösteremeyeceğimiz **obsesif karakterlerine lanet** edelim. Er ya da geç başlarına gelenlerden ya da **ahlaki açıdan** başlarına gelmesi gerekenlerden ibret alalım. Haftanın filmlerinden **“Manyak” (Maniac)** vesilesiyle, sinemanın manyaklarını masaya yatıralım.

SANMAYIN Kİ İÇLERİNDE YER ALDIKLARI FİMLERDEN HOŞNUTUZ diye şahıslarını seviyoruz. Hiç şüphe yok ki terbiyesizce takıntılarıyla, kana karşı besledikleri devasa sevgileriyle ve ruh halleriyle duygudaşlık kuracak değiliz. Hatta şöyle söyleyelim, biz de onlarla konuşup anlaşmak, onların adi yaptırımlarını engellemek isterdik. Lakin filmlere kattıkları suçlu lezzetti de yadsıyacak değiliz. Bu sebeptendir ki her biri bambaşka bir amacın ya da özel bir amaçsızlığın peşinde olan, ders vermek için çabalayan ya da aldığı dersleri kurbanları üzerinde uygulamaya kalkın ve en nihayetinde sinema seyircisine yepyeni sapıklık tanımları bahşeden psikopatlar yazımızın konusu.... Bu haftadan itibaren sinema salonlarımızı kana bulayacak, Elijah Wood'lu, ultra-stilize ve kayda değer “Manyak” (Maniac) ise bu gayeye bir vesile oldu.

1 NORMAN BATES (SAPIK/PSYCHO, 1960)

Hitchcock'un etkisini, görücüye çıktığı ilk günden bu güne katlayarak taşıyan başyapıtının sapığı Norman Bates, hem sinema tarihinin en ünlü hem de en incelikli psikopatlarından biri şüphesiz. Kendi halinde, ürkütücü mü sürpriz hazırlıyor; Hitchcock'un riskli ama enfes manevrasıyla birkaç adım geride başladığı filmin de tam odağına oturuyor. Bay Bates'in önemi tabii ki sadece meşhur banyo sahnesinde yatmıyor. Zira Norman psikopatlığını güzelce sergilediği bu kült anların ötesinde, psikolojik olarak çok detaylı bir biçimde incelenmiş ve sinemanın kendinden sonrasına yol gösteren, benzersiz bir karakter. Sapığın uygulamalarını mantıklı bir zemine oturtmayı dâhice başaran Hitchcock ise -biliyorsunuz ki- başka türden bir sapık!

2 HANNIBAL LECTER (KUZULARIN SESSİZLİĞİ/THE SILENCE OF THE LAMBS, 1991)

Thomas Harris'in boğazına düşkün psikopatu Hannibal Lecter'in sinema sahnesine çıkışı Michael Mann'ın 1986 tarihli "İnsan Avcısı"na (Manhunter) dayanıyor belki; ancak kendisini bir yıldızla dönüştüren film Jonathan Demme'in "Kuzuların Sessizliği" ... Demme'in filmi sıradan bir gerilim olma ihtimalini Hannibal'la savuşturuyor. Kimi olayları açıklığa kavuşturmak isteyen dedektiflerin 'ne seninle ne de sensiz' diyerek başvurdukları Lecter, özellikle sakatata olan düşkünlüğüyle ve gastronomik tercihleriyle korku uyandıran bir karakter... İhtiyaç duyduğu sapıklığı Anthony Hopkins'in sınırsız yeteneklerinden sağan film, kaptığı beş majör Oscar'la Akademi'nin gerilim türüne karşı tabularını yıkmayı başardı.

3 ANTON CHIGURH (İHTİYARLARA YER YOK/NO COUNTRY FOR OLD MEN, 2007)

Sinemanın en anlaşılmalı ve karanlık karakterlerinden Anton Chigurh'un misyonu da sıfatlarında gizli aslında... Coen'lerin şiddeti 'amaçsız', 'duygusuz', 'ansız' ve 'mutlak' olarak portreledikleri "İhtiyarlara Yer Yok"un tüm gerilimini inşa eden Chigurh, umursamazca katlediyor; yoluna çıkana acımayor. Chigurh sadece öldürme içgüdüleriyle değil öldürme yöntemiyle de dikkat çeken bir karakter. Kırsal bölgelerde domuzları hızlı ve temiz bir şekilde öldürmek için kullanılan araçla gezen psikopatımız, kurbanının kaderini yazı-turaya bırakabilecek kadar espirtüel. O berbat saç stilini bile tavizsizliği sayesinde sorgulanabilir olmaktan çıkaran Chigurh, gerçekçi kâbuslar görmek isteyen sinemaseverlerin de gözdelelerinden.

4 DR. HEITER (İNSAN KIRKAYAK/HUMAN CENTIPEDE, 2009)

Mevzu "İnsan Kırkayak" ise sizi baştan uyarmamız gerekiyor. Zira bu film diğer psikopatların filmlerinden biraz ayrılıyor. Kesinlikle iyi bir film olduğundan söz edemeyeceğimiz "İnsan Kırkayak"ın asıl derdi izleyenini kendinden ve kendisine dair her şeyden tiksindirmek ve fenalıklar getiren bir tecrübe takdim etmek... Bunun için de aracı olarak son yılların en ayıplı karakterlerinden biri olan Doktor Heiter'i kullanıyor. Doktor Heiter bir bilim adamı... Projesi ise turistleri avlayarak onlardan yeni bir 'ev hayvanı' meydana getirmek... Çok basit bir formülü var: 'Biçerek ve dikerek, insanları birbirinin kıcına sabitle ve bundan keyif al.' Kısa sürede 'underground' sinemanın bir fenomeni haline gelen Dr. Heiter, 'psikopat' kavramının sığıklarında, ancak şiddetin derinliklerinde...

5 JOHN DOE (YEDİ/SE7EN, 1995)

David Fincher'ın çekildiği vakit değil; bir müddet sonra bir efsane haline gelen filmi daha çok şok edici finali ve bu finalin mimarı olan 'psikopat' seri katili John Doe ile anılıyor. Bu yönelimin isabetsiz olduğunu söylemek güç... Zira Hristiyan mitolojisindeki 'Yedi Ölümcül Günah'a' takıntılı olan ve cinayetlerini de mezkûr mitolojiden beslenerek kurgulayan John'un sapkın zekası belki de filmde öte bir ilgiyi hak ediyor. Türdeki ve öykü anlatımındaki ustalığının en nadide örneklerinden birini sunuyor olan David Fincher da finale kadar bize göstermediği psikopat katiline film boyunca fazlaca güvenirken kendi karanlık yeteneklerini de sonuna kadar kullanıyor. John Doe belki bizleri aklımıza bile gelmeyen korkularla yüzleştirirken kendi imanına getiremiyor ama her birimizi şiddetlice sarstığı kesin.

ÖLÜM KARARI

ROPE (1948)

tuncaarslan@yahoo.com

6 HARRY POWELL (CANILER AVCISI/THE NIGHT OF THE HUNTER, 1955)

Charles Laughton'ın kendi dönemi için oldukça 'manyak' bulunan filminin kıymeti, film tam olarak sindirilebildiği vakit bilinmeye başlanmıştır. "Caniler Avcısı"nın baş psikopatı Harry Powell adında, din konusunda fanatik bir zat-ı muhterem. Hapisteyken bir soygunda çalınan 10.000 doların yerini öğreniyor ve cezası biter bitmez bu parayı bulmak için bir 'babasız' ailenin kapısını çalıyor. Ailenin 'üvey babası' olabilmek adına bir rol üstleniyor. İşlerin sarpa sarması ise uzun sürmüyor. İşte bu andan itibaren Powell, 50'ler sinemasının en saygıdeğer psikopatı olduğunu kanıtlamak için elinden geleni yapıyor. Karakteri katıksız bir ürkütücülüğe kavuşturan Robert Mitchum ise amiyane tabirle döktürüyor.

7 FRANK BOOTH (MAVİ KADİFE/BLUE VELVET, 1986)

"David Lynch filminde psikopat bulmak kolay tabii" diyor olabilirsiniz. Ancak Frank Booth karakterinin -David Lynch filmografisi sınırlarında dahi- kantarda oldukça ağır geleceğine de itiraz etmezsiniz diye düşünüyoruz. Frank Booth'u belli bir kategoriye sokmak, başka bir deyişle, ondan anlayabileceğimiz bir dilde bahsetmek pek olası değil. Bunun nedeni ise kendisinin herhangi bir fotoğrafında ya da herhangi bir repliğinde yatıyor. Filmin yapıldığı dönemde kariyerinin en kötü günlerini geçiren ve uyuşturucu ile içki yüzünden tam anlamıyla bitmek üzere olan Dennis Hopper'ın bu çukurdan duruma uygun bir uygunsuzlukla çıkıyor olması da Frank Booth'un genel varlığı kadar şık bir ironi... Ezciümle, Frank Booth ne anlatılır ne de yaşanılır bir karakter; ancak bir kere bulaşan bir daha kurtaramaz kendisini.

8 MAX CADY (KORKU BURNU/CAPE FEAR, 1991)

1962 mahsulü J. Lee Thompson yapıtı "Korkusuzlar"da (Cape Fear) Robert Mitchum tarafından; 1991 yapımı Martin Scorsese yapıtı "Korku Burnu"nda da Robert De Niro tarafından canlandırılan Max Cady'nin dünyanın gerçekleriyle arası pek yok. Onun için her şeyden çok kendi gerçekleri ve arzuları önemli... Bir avukata karşı duyduğu öfkede ne kadar haklı, ne kadar haksız tartışılır. Ancak daha çok tartışılması gereken, Cady'nin öfkesini dışa vurma şekli şüphesiz. Bir tecavüz suçlusunu olan Cady'nin suç konusunda ne kadar fütursuz olduğu ise "Korku Burnu"nın atar damarı... Robert De Niro'nun psikopat karakterini oldukça rahatsız edici bir komedi tabanına çeken performansı Max Cady'nin muhtemelen birkaç yüzyıl daha anımsanmasını sağlayacaktır.

9 HENRY (HENRY: BİR SERİ KATİLİN PORTRESİ/HENRY: PORTRAIT OF A SERIAL KILLER, 1986)

Daha çok yeraltı sinemasında gezinenlerin haberdar olduğu "Henry: Bir Seri Katilin Portresi", "Manyak"ın gösterime girdiği bugünden sonra muhtemelen daha çok duyulur olacaktır. John McNaughton'ın filminden çılgık çılgına etkilenmeniz tek sebebi çok stilize ve ürkütücü katletme sahneleri olmayacak... Zira Henry, gerçekten yaşamış, zevk için hayal ötesi yöntemlerle kan akıtmış ve bunun sonucunda gerçeklerden uyarlanarak beyazperdeye adımını atan bir karakter. Filmin sapkınlık seviyesini özetlemek epeyce güç; ancak şunu söyleyelim ki filmin sansürsüz versiyonunu ele geçirip izlemeniz pek kolay görünmüyor. Zaten bunu yapmak isteyeceğinizden de tam olarak emin değiliz.

10 HANS LANDA (SOYSUZLAR ÇETESİ/INGLOURIOUS BASTERDS, 2009)

Hans Landa için, işini iyi yapan ve yolunu bulmaya çalışan bir SS Subayı diyebiliriz. Hatta kendisinin birkaç dil bilen, hangi anda hangi cephede olması gerektiğinin farkında olan, tutması muhtemel uzun vadeli planlar yapan bir üstün zekalı olduğundan da bahsedebiliriz. Adolf Hitler'le ne kadar tanışıyorlar bilmiyoruz ama Führer kendisini tanısaydı çok severdi. Tarantino külliyatının en özel karakterlerinden Hans Landa, 'Soysuzlar Çetesi' ekibinin en büyük düşmanlarından biri ve filmin neredeyse her şeyi... Alman ırkının dönemsel sapkınlığından aldığı nasibini yüksek IQ'suyla harmanlayan eşsiz bir karakter. Aynı zamanda artık iki Oscar'ı olan Christoph Waltz'ın altın bileziği... Böyle düşman, düşman başına...

11 ANNIE WILKES (ÖLÜM KİTABI/MISERY, 1990)

Çok ünlü bir roman yazarı olan Paul Sheldon kötü bir trafik kazası geçiriyor ve onu Annie Wilkes adında orta yaşlı bir kadın kurtarıyor. Güzel bir tesadüfün haberini verelim: Bu kadın, bu ünlü yazarın büyük bir hayranı. Dolayısıyla Paul'un şeker gibi bir kadın olan Annie ile konuşabileceği birçok şey var! Toz pembe bir romantik komedi sanki; ama değil. Zira şu 'hayranlık' mevzuu biraz çetrefilli... Oldukça takıntılı bir hayran olan Annie'nin bir sonraki adımı zavallı yazarımızı dört duvar arasına hapsederek onu yazmaya zorlamak oluyor. Alışık olmadığımız 'hayran-ünlü' gerilimi o vakit başlayıveriyor. Stephen King'in romanından Rob Reiner tarafından uyarlanan film eli baltalı bir kadın psikopatla tanıştıyor bizleri ve hayranlık müessesine inananlar için güzel bir empati kurma şansı takdim ediyor.

KAYIP RUHLAR ADASI

Daha yakın tarihli “Dr. Moreau’nun Adası” uyarlamalarındaki teknoloji harikası makyaj mucizelerini unutun. **“Kayıp Ruhlar Adası”nın (Island Of Lost Souls, 1932)** yanında hepsi Disney filmleri gibi kalır. Yanlış anlaşılmasın, “Kayıp Ruhlar Adası”nın canavarları teknolojik yönden daha üstün değiller, tersine **defoları gün gibi ortada olan**, dahası tabiri caizse düpedüz **‘sırıtan’ bir makyaj çalışması** duruyor karşımızda.

BİLİMKURGU EDEBİYATININ BABASI H.G. WELLS’İN KLASİK ROMANI “DR. MOREAU’NUN ADASI” (THE ISLAND OF DR. MOREAU) ÜSTADIN EN POPÜLER VE SINEMAYA EN FAZLA ADAPTE EDİLMİŞ ESERLERİNDEN BİRİDİR. NE VAR KI BU UYARLAMALARIN BÜYÜK BÖLÜMÜ İÇİN ÇOK OLUMLU SÖZLER SARF EDEBİLMEK DE PEK OLASI DEĞİL. SÖZGELİMİ 1996 yapımı John Frankenheimer yönetmenliğindeki Marlon Brando’lu uyarlama hem ticari hem de eleştirel anlamda döneminin en büyük fiyaskolarından biri olmuştu. Kitabın önceki film uyarlamaları için de farklı şeyler söyleyebilmek epey güç.

Yine de romanın ilk sinema adaptasyonu kabul edilen 1932 tarihli “Kayıp Ruhlar Adası”nı (Island Of Lost Souls) bu sınıflandırmanın biraz dışına konumlandırmak yerinde olacaktır. Baştan belirtelim; karşımızda bilimkurgu ya da korku sinemasının başyapıtlarından biri durmuyor kesinlikle.

Bilakis B sınıfı filmlere nispeten daha yakın seyreden, birçok yönüyle ciddiye almaktan imtina edebileceğiniz bir yapım “Kayıp Ruhlar Adası”. 70 dakikalık oldukça kısa sayılabilecek süresiyle romanın bir nevi özeti gibi duran film Wells’in işlediği birçok temaya da teğet geçmek durumunda kalıyor haliyle.

Karakterlerinin basmakalıplığından senaryo kurgusundaki tutarsızlıklara çeşitli falsolardan muzdarip olan “Kayıp Ruhlar Adası”

dört başı mamur bir yapım olabilmek için gereken niteliklerin birçoğundan yoksun. Üstelik oyuncu performansları da genel itibarıyla vasatın bir hayli altında gezinmekte. Vaziyet böyleyken “Kayıp Ruhlar Adası”nı diğer “Dr. Moreau’nun Adası” uyarlamalarından farklı kılan ne özelliği var diyebilirsiniz. Bir kere, daha evvel de belirttiğimiz üzere B filmlerine has bir dokusu var ki, şayet kendini hafife almayı başarabilen filmlere karşı özel bir zaafınız varsa, bulunmaz Hint kumaşı sayılır.

Öte yandan belki bir ustalık dersi niteliğinde olmayabilir ancak sinema tarihinin tozlu sayfalarında unutulup gitmiş binlerce isimden biri olan Erle C. Kenton’ın yönetmenlik sanatının gereklerinin en pesimist yaklaşımla asgarisini yerine getiren çalışması da fazlasıyla dikkate değer.

Kabul edelim ki kullandığı anlatı kalıplarından gerilim trüklerine kadar hep belli başlı klişelere sirtını yalıyor Kenton. Fakat buna rağmen ilgiyi sonuna dek ayakta tutmayı ve öykünün tuhaf, karanlık atmosferinden kopup gitmemize izin vermeyerek elindeki klişeler yığını en azından keyifli bir seyirlik haline getirmeyi de başarıyor. Misal, korku öğesini besleyen ışık gölge oyunları ya da mekân tasarımları çok da orijinal durmadığı apaçık ortadayken netice itibarıyla istenen etkiye ulaşıyor ve filme biraz da garabetimsi bir kasvet egemen

olmaya başlıyor. Bu durum aslında yönetmenin tam da aradığı şey; zira Wells'in hikayesi gerek ele aldığı konu gerekse karakterleri itibariyle tam bir acayiplikler ve ürkünçlükler silsilesi sayılır.

Acayiplik demişken, filmdeki canavar tasarımlarına değinmeden geçmek en beter vebal kabilindendir. Daha yakın tarihli "Dr. Moreau'nun Adası" uyarlamalarındaki teknoloji harikası makyaj mucizelerini unutun. "Kayıp Ruhlar Adası"nın yanında hepsi şatafatlı Disney filmleri gibi kalır.

Yanlış anlaşılma olmasın, "Kayıp Ruhlar Adası"nın canavarları teknolojik yönden daha üstün falan değiller, tam tersine defoları gün gibi ortada olan, dahası tabiri caizse düpedüz 'sırıtan' bir makyaj çalışması duruyor karşımızda. Gelin görün ki Dr. Moreau'nun artık iyice sapkınlık boyutuna varmış vaziyetteki deneylerinin mahsulü olan bu zavallılar, hilkat garibelerinden zerre farkı olmayan görünümleriyle çok daha tedirgin edici bir cisme sahipler.

Yazının sonlarına yaklaşıyoruz madem, tükürdüğümüzü yalama zamanıdır. Daha evvel oyunculukların pek dişe dokunur tarafının olmadığından dem vurmuştuk hatırlarsanız. Fakat filmin künyesinde öyle bir isim var ki, kendisini ayrı bir yere koymazsak gözümüz açık gideceğimizden kuşkunuz olmasın.

Günün birinde aynı karakteri canlandıran bir bölük aktör içinde birisi çıkıp da Marlon Brando ve Burt Lancaster gibi isimleri yaya bırakacak deseydik bizi neyle beslediklerini merak ederdiniz, değil mi? O halde tahmin yürütmeye başlayabilirsiniz zira Charles Laughton'un yanında ne Brando'nun ne de Lancaster'ın Dr. Moreau yorumlarının esamesi bile okunmaz. Bu filmde yalnızca bir yıl sonra "8. Henry'nin Özel Hayatı" (The Private Life Of Henry VIII.) ile ilk ve her nasılsa tek Oscar'ını kazanacak olan usta aktörün en görkemli performansını Dr. Moreau rolünde gösterdiğini söyleyecek olursak açıkçası muhteremin 30 yılı aşkın kariyerine külliyen iftira atmış oluruz.

Ancak korku sinemasının en görülmeye değer kaçıklarından, o sloganvari deyimi kullanacak olursak deli dâhilerinden birine hayat verirken aynı anda ürkütücü, tiksindirici, ukala ve üşütük olmayı başarıyor ya Laughton, yetmiyor üstüne biraz da şirinlik ilave ediyor; işte o noktada nutkunuza düğüm atıveriyor.

"Kayıp Ruhlar Adası" birden fazla sebepten ötürü ilgiyi hak eden, korku sinemasının münhasır örneklerinden biri olarak da yeterince cazibe vaat ediyor etmesine ancak siz bir sefer bile olsa sadece Charles Laughton'un performansına hususi alaka gösterin; tadından yiyemeyeceksiniz.

REİS ÇELİK FİLMLERİ

★★★ **İNAT HİKAYELERİ** OYUNCULAR Tuncel Kurtiz, Sabri Tunal, Kemal Gültekin, Aslı Sulan, Reyhan Uslu
YAPIM/SÜRE 2003 Türkiye, 90 dk. ★★ **MÜLTECİ** OYUNCULAR Haluk Piyes, Derya Durmaz, Halil Ergün,
Numan Açar, YAPIM/SÜRE 2007 Türkiye, 100 dk. ★★ **LAL GECE** OYUNCULAR İlyas Salman, Dilan Aksüt
YAPIM/SÜRE 2012 Türkiye, 92 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 1.85:1, 2.0 DD Tr. ŞİRKET Tiglon

İNATCI BİR YÖNETMEN REİS ÇELİK. ADETA 'İNAT DA VAR BİR MURAT' DİYEREK FİLM ÇEKİYOR. "HOŞÇAKAL YARIN" VE "IŞIKLAR SÖNMESİN" GİBİ SİYASAL YÖNÜ AĞIR BASAN FİMLERDEN SONRA KENDİNE ÖZGÜ BİR SİNEMA OLUŞTURMAK İÇİN FARKLI BİR YOLA GİRMEYİ TERCİH etti. "İnat Hikayeleri" bu yolun başındaki ilk filmiydi. Çelik, kışların uzun sürdüğü, beyazın tüm coğrafyayı örttüğü ve Batı'nın adeta unuttuğu topraklara kamerasını çevirip oradaki insanların hayata tutunma çabalarını, efsanelere sırtını dayayarak anlatıyordu. Daha yerel bir noktadan bakıyordu belki hayata ama yerelleştikçe derinleşiyordu Çelik'in sineması. Bu derinleşmede efsaneler, yüzyıllardır anlatılan hikayeler ve hikayeleri kendi ortamlarında canlandıran çoğu amatör oyuncular, doğaçlama çekimler etkili oluyordu. Usta oyuncu Tuncel Kurtiz de sanki o unutulmuş toprakların bir insanı gibi filme dahil olmuş ve amatör-profesyonel oyuncu ilişkisi konusunda antolojilere girecek bir performans sergilemişti. Türkiye sinemasının mekan olarak İstanbul'a sıkıştığı bir dönemde Çelik, Doğu'dan tazelik getiriyordu sinemamıza. "İnat Hikayeleri" Çelik için cesur bir denemeydi.

Çelik, benzer bir başarıyı "Mülteci"de pek gösteremedi. Ülkesinden adeta sürgün gitmek zorunda kalan bir mültecinin hikayesini resmediyordu filmde. Batı'nın insani duyarsızlığını eleştirmeyi hedefliyordu. Ama filmde yer yer didaktik söylem öne çıkıyordu. "İnat Hikayeleri"ndeki yenilikçi yaklaşımdan, sinematografik anlatımdan uzaklaşıyordu Çelik. Filmin ikinci yarısındaki doğaçlama bölümler dışında "Mülteci" genel atmosferiyle ilk dönemki siyasi içerikli filmlerindeki anlatıma daha yakın duruyordu. Karakter, ait olmadığı bir ortamda çektiği yabancılıktan mı mustarip yoksa mülteci olduğu için mi boynu bükük, bunu anlamak mümkün olmuyor; karakterin davranış motivasyonunda bu iki durum etkisini gösteriyordu. Bu da senaryo sıkıntısı olarak önümüze geliyordu. Bu anlamda belki de Çelik'in

filmografisinin en zayıf halkası olarak görmek mümkün "Mülteci"yi. Açıkçası "Mülteci"nin bir yol kazası olduğu belliydi. Ama bunun sağlamasını yapmak için "Lal Geceyi" izlemek gerekiyordu.

"Lal Gece" hiç kuşku yok ki Reis Çelik'in en iyi filmi. Tek mekanda geçen ve güçlü bir sinematografiyle kotarılmış, minimal ama yüksek tempolu bir yapım. İçerik ve biçim dengesi çok iyi tutturulmuş. Çelik, "İnat Hikayeleri"nin yenilikçi yaklaşımının açtığı yoldan daha olgun bir şekilde yürürken sosyal bir meseleyi de anlatmanın inceliklerini çözdüğünü gösteriyordu. Yaşlı bir adamla, bir çocuk gelinin gerdek gecesinde yaşadıkları üzerine kuruluydu film. Son derece hassas bir konuyu, iki karakter üzerinden anlatma çabası yine cesur bir yaklaşımdı. Çelik karakterlerini yargılamadan onlara belli bir mesafeden bakarak, sistemin, daha net söylersek aile kurumunun açmazlarına işaret ediyordu. Aile içindeki riyakarlığın altını da kalınca çizmeden gösteriyordu. İçten, samimi ve etkileyiciydi film. Beyazperdede, İlyas Salman'ın "Sarı Mercedes"ten sonraki en iyi performansını izliyorduk. Salman'ın performansına ilk filmi olmasına rağmen genç oyuncu Dilan Aksüt ayak uyduruyordu. "Lal Gece"nin alkışı hak eden bir diğer ismi ise görüntü yönetmeni Gökhan Tiryaki'dir. Çelik'le oldukça uyumlu çalıştıkları belli. Çelik, tek mekanın getireceği sıkıntıları aştıysa bu konuda Tiryaki'nin çabalarının olmadığı düşünülemez.

Reis Çelik'in, "Lal Gece" ile olgunluk dönemine girdiği söylenebilir. Bundan sonra nasıl filmler koyar önümüze bilinmez, ama yönetmenin filmografisini bakınca yerele yaklaştıkça onun içindeki zenginliği daha iyi işlediğini ve derinlikli filmler ortaya koyduğunu söylemek mümkün.

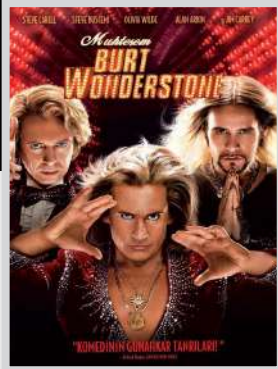
"İnat Hikayeleri" daha önce DVD olarak basılmıştı ama "Lal Gece" ve "Mülteci" ilk kez ev sinemasında...

Koleksiyoncular için üç filmin de bir arada olduğu bir 'box set' baskısı da olsaydı keşke...

"İNAT HİKAYELERİ"YLE FARKLI BİR YOLDA YÜRÜYEN REİS ÇELİK "MÜLTECİ" KAZASINDAN SONRA "LAL GECE" İLE EN İYİ FİLMİNE İMZASINI ATTI...

MUHTEŞEM BURT WONDERSTONE

ORJİNAL ADI The Incredible
Burt Wonderstone

YÖNETMEN Don Scardino

OYUNCULAR Steve Carell, Steve Buscemi,
Olivia Wilde, Alan Arkin, Jim Carrey,
James Gandolfini

YAPIM/SÜRE 2013 ABD, 96 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.35:1, 5.1 DD İng. ve 2.0 DD Tr.
ŞİRKET Tigon (Warner)

CARELL VE
CARREY'NİN KARŞI
KARŞIYA GELDİĞİ
SAHNELER DIŞINDA,
KLİŞE BİR KOMEDİ...

HOLLYWOOD SİHİRBAZLI FİLMLERE HER ZAMAN MERAKLIYDI ZATEN. HATTA BAZEN KAHRAMANLARINA BİR ÇOCUKLA karşılaştıkları sahnelerde minik sihir numaraları yaptırmaya da sık sık başvururlar... Mesela hiç sihirle ilgisi olmayan bir film kahramanı bile şirin gözükme istediği bir çocukla karşı karşıya kalınca hemen çocuğun kulağının arkasından, burnundan filan bir madeni para çıkartıverir bazen... Sihirbazlık yapan adamlar sempatik ve karizmatiktir...

"Muhteşem Burt Wonderstone" da öyle bir sihirbaz işte... Yeni nesil sihirbazlardan biri... "Yeni nesil"den kastım tabii ki Sermet Erkin'in yaptığı o eski sihir numaralarından ziyade, büyük teknolojik numaralarla desteklenmiş yüksek bütçeli sahne şovlarıyla sihir yapan şovmenler... David Copperfield gibi kabarık saçlı, solaryum tenli, 'artist gibi' sihirbazlar.

Burt Wonderstone da, daha çocukken ezik muamelesi görmekten sihire sığınarak teselli bulmuş. Kendi gibi bir arkadaşı olan Anton ile beraber sihirbaz gösterileri tasarlamışlar ve yıllar süren bir mücadelenin sonunda çok ünlü

olmuşlar... Ama gözükara bir rakip, onların tüm karizmalarını yerle yeksan edecektir...

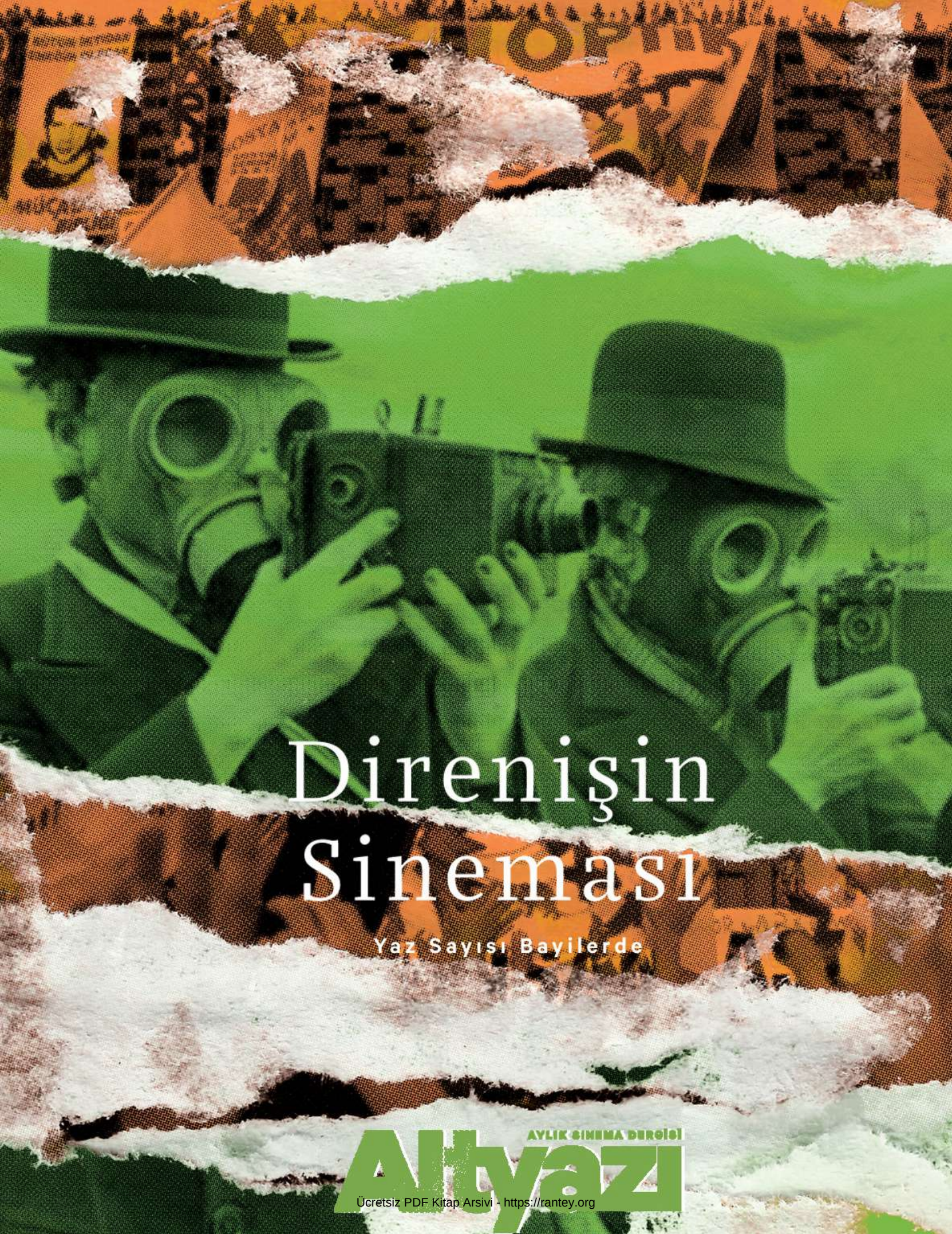
Baş kahramanı ünlü ve kibirli bir sihirbaz olan, üstelik de bunu Steve Carell'in canlandığı bir komedi filmi kağıt üzerinde iyi duruyor doğrusu... Rakip sihirbaz da Jim Carrey! Ancak bazen her türlü malzemeye rağmen muazzam bir lezzet çıkartmamak mümkün olabiliyor Hollywood'da. Güçlü bir kadroya ve hikayedeki potansiyele rağmen o kadar klişe bir senaryo var ki, insan hayıflanıyor. Farklı mesleklerdeki kahramanlarla aynı hikayeyi defalarca izlemiştik zira. Oyuncuların yüzü suyu hürmetine birkaç tane de iyi espiyle (özellikle Carrey'nin abartılı sihir numaraları) sonunu getiriyorsunuz ama 'çok daha iyi olabilirdi' klişe cümlesini söylemeden de edemiyorsunuz.

Olivia Wilde son derece klişe bir karakterle gözükse de farklı güzelliğiyle yine dikkat çekiyor....

Ölmeden önce rol aldığı son filmlerinden birinde James Gandolfini'yi izlemek hüzünlü bir acı veriyor doğrusu...

Direnişin Sineması

Yaz Sayısı Bayilerde

AYLIK SINEMA DERGİSİ
Altyazı
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

THE INVISIBLE FRAME

“The Invisible Frame” mekanın ruhunu coğrafi, tarihsel ve psikolojik yönleriyle kavramaya imkan veren psikocoğrafya kavramının sinemadaki karşılıklarından. 20 yılda sadece Berlin’in değil, **Tilda Swinton**’ın da değiştiğini yanından geçen bisikletçinin hayran bakışlarından fark ederiz.

YÖNETMEN Cynthia Beatt
YAPIM 2009 Almanya
SÜRE 60 dk.

BASKA TÜRLÜ BİR GÜZELLİĞİ OLAN TILDA SWINTON, TEKİNSİZLİĞİNİ DEREK JARMAN FİLMLERİYLE ÖLÜMSÜZLEŞTİRDİĞİ 80’LERİN sonunda Berlin’e gider ve Cynthia Beatt’ın kamerasının eşliğinde uzun bir bisiklet turu yapar. Duvar boyunca her fırsatta meraklı gözlerini Doğu tarafına çevirir, izleme noktalarına çıkarak sınır bekçilerinin fotoğraflarını çeker. Bu ‘duvar filmine’ eşlik eden ise Tilda’nın şiirsel metnidir; duvarın varlığını sorgulayan, yokluğuna özlem duyan şiirsel bir kafa sesi. Ortaya çıkan belgesel psikocoğrafya meraklılarınca el üstünde tutulsa da varlığı uzun süre pek bilinmez.

Yaklaşık 20 yıl sonra Tilda bisiklete atlayıp Beatt’ın eşliğinde hayalet duvarın izini süren bir Berlin turu daha yapınca, ortaya bir saatlik “The Invisible Frame” çıkar ve öncülü olan “Cycling the Frame” yeniden keşfedilir.

Belgeselleri birlikte izlemek Tilda Swinton hayranları, Berlin düşünleri, bisiklet filmlerini

önemseyenler ve tabii duvarın tarihine ilgi duyanlar için eşsiz bir deneyim.

“The Invisible Frame”de Tilda daha yaşlıdır, ama bisiklet üzerinde daha güzeldir; bu defa duvar yoktur ve Tilda kentin iki tarafında da gezinir. Issız fabrikalara, ormanlara ve Türklerin sesiyle eşlik ettiği banliyölere duvarı sorgulayan monologlar ve şiir parçaları eşlik eder. “The Invisible Frame” mekanın ruhunu coğrafi, tarihsel ve psikolojik yönleriyle çepeçevre kavramaya imkan veren psikocoğrafya kavramının sinemadaki karşılıklarındandır. Ama tabii burada şehir psikocoğrafya uzmanlarının sevdiği ‘tabanvay’ yöntemiyle değil, bisikletle keşfedilir. 20 yılda sadece Berlin’in değil, Tilda’nın da bir yıldız olma yönünde değişim geçirdiğini yanından geçen bisikletçinin hayran bakışlarından fark ederiz.

Bir kenti ve onun yakın tarihini sanatçı gözüyle keşfetmek müthiş gerçekten.

Sadibey.com

"Sinemacılık ve filmcilik yararına
bağımsız iletişim platformu"

1- Ah bu kız kardeşler yok mu!

“Canavarlar Sofrası”yla tanınan Ramin Matin, ikinci filmini de tamamladı. Esra Bezen Bilgin, İpek Türktan Kaynak ve İbrahim Selim’in başlıca rolleri üstlendiği “Kusursuzlar” adlı filmde Ramin, iki kız kardeşin gerilimli ilişkisini ele alıyor. Son zamanlarda sinemamızın aileye yaklaşımı düşünülürse, Ramin bizi gene şaşırtabilir.

2- Ermenistan’dan mutlu haber

Ermenistan’da düzenlenen ve geçen hafta sona eren Uluslararası Erivan Altın Kayısı Film Festivali’nden mutlu haber var: Festivalin Uluslararası Yarışması’nda Yeşim Ustaoglu’nun “Araf”ı Jüri Özel Ödülü’ne değer görüldü. Türkiye-Ermenistan ortak yapımı olduğu

için Ulusal Yarışma’da yer alan Lusin Dink’in yönettiği “Saroyan Ülkesi” ise Gümüş Kayısı ödülünü aldı. İki ülkenin ilişkileri düşünülünce ödüllerin değeri daha da iyi anlaşılır herhalde.

3- Tom Hanks’i İstanbul’a bekleriz!

Dan Brown’ın “Cehennem”inin beyazperde macerasında kimi belirsizlikler olsa da uyarlamanın vizyon tarihi belli oldu: 18 Aralık 2015. “Da Vinci Şifresi” ve “Melekler Ve Şeytanlar”da Robert Langdon’ı canlandıran Tom Hanks’in gene başrol oynaması bekleniyor. Yönetmen olarak da ilk iki filmi yöneten Ron Howard’ın koltuğa oturması planlanıyor. Merak edilen, filmin bir kısmının Türkiye’de çekilip çekilmeyeceği. Çekilirse Tom Hanks’i İstanbul’a bekliyoruz efendim!

4- David Lynch’in Gezi’ye selamı

Gezi Parkı Direnişi’ne bir destek de ünlü yönetmen David Lynch’ten geldi. Twitter’da sürekli paylaşılan bir fotoğrafta Lynch “#direngezi” yazılı bir kağıt tutarken görülüyor. Bu kaçınıcı ‘dış mihrak’, ben sayısını unuttum, hatırlayan var mı?

5- “Zübük”e rakip geliyor

“Dondurmak Gaymak”la tanıdığımız Turan Özdemir, gene kaybeden ama inatçı bir karakterle karşımıza hazırlanıyor. Özdemir, 1976’da Adıyaman’da belediye başkanlığına aday olan, seçilmek için her türlü vaatte bulunan ve sadece üç oy alan Postacı Dursun Çavuş’u canlandıracak. Selahattin Taşdöğen’in yöneteceği “Dursun Çavuş” adlı filmin çekimlerine önümüzdeki ay başlanacak. “Zübük”e rakip bir karakter geliyor sanki, ne dersiniz!

ROCK FM 94.5

7. CADDE

SİNEMA VE SOUNDTRACK DÜNYASINA KEYİFLİ BİR YOLCULUK

BİLGEHAN ARAS'LA **7. CADDE** HER ÇARŞAMBA 00.00 / 02.00 ARASI
94.5 ROCK FM'DE

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

“SABOTAJCI'DA (SABOTEUR) ÇOCUK OTOBÜSÜN İÇİNDE BOMBAYLA OTURURKEN BOMBAYI HER GÖSTERİŞİMDE FARKLI AÇILARDAN ÇEKİMLER KULLANDIM. BOMBAYI CANLANDIRMAK, HAREKETLENDİRMEK AMACIYLA BU ÇEKİMLERİ YAPTIM. EĞER SÜREKLİ OLARAK AYNI AÇIDAN GÖSTERSEYDİM, İZLEYİCİ PAKETE ALIŞACAK VE ENİNDE SONUNDA BİR PAKET İŞTE DİYECEKTİ.”

Alfred Hitchcock